

Europos
Komisija

[2013 M. ŽIEMA ▶ NR. 48]

panorama

inforegio

▶ 2014-2020 m. sanglaudos politika Pagreitis didėja

- ▶ Pokalbis su Europos Komisijos pirmininku José Manuel Barroso
- ▶ 10 reformuotos politikos punktų
- ▶ Valstybės narės baigia derybas dėl partnerystės susitarimų
- ▶ 2014-2020 m. sanglaudos politika žvelgiant iš valstybių narių perspektyvos

Regioninės
ir miestų
politikos

Edeno projektas Kornvalyje, JK, kuriame auginama daugiau nei 1 000 rūšių augalų iš viso pasaulio, yra turistų traukos centras ir labdaringa mokymo įstaiga. Iš ERPF jis gavo daugiau nei 30 milijonų eurų finansavimą veiklos pradžiai.

► **REDAKCIJOS SKILTIS** **3**

Komisaras Johannes Hahn

► **TEMA**

2014-2020 M. SANGLAUDOS POLITIKA

► **SANGLAUDOS POLITIKA – TIKRAS EUROPOS AUGIMO VARIKLIS** **4-7**

Pokalbis su Europos Komisijos pirmininku José Manuel Barroso

► **10 SVARBIAUSIŲ PAKEISTOS POLITIKOS PUNKTŲ** **8-9**

► **PAKEISTOS SANGLAUDOS POLITIKOS INVESTAVIMO PRIORITETAI** **10-13**

► **NAUJIENOS GLAUSTAI** **14-15**

► **SAVO ŽODŽIAIS** **16-22**

2014-2020 m. sanglaudos politikos suinteresuotųjų šalių vertinimas

► **INFOGRAFIKAS**

REFORMUOTA EUROPOS SANGLAUDOS POLITIKA **23-26**

► **GERESNIS IR EFEKTYVESNIS BENDRAVIMAS** **27-31**

► **SVARBUS EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO VYKDANT SANGLAUDOS POLITIKOS REFORMĄ** **32-35**

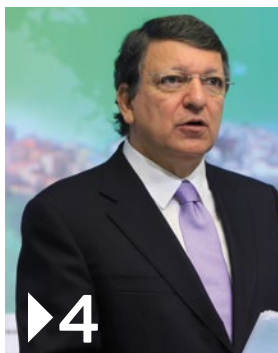
► **NETRUKUS BUS PRADĖTOS TEIKTI FONDŲ LĖŠOS** **36-39**

► **ILGALAIKIAI IR KAUPIAMIEJI SANGLAUDOS POLITIKOS LAIMĖJIMAI** **40-43**

► **PROJEKTAI** **44-47**

Kipro, Prancūzijos, Rumunijos ir Europos teritorinio bendradarbiavimo programos projektų pavyzdžiai

► **DARBOTVARKĖ** **48**

►4

►10

►27

►36

Nuotraukos (puslapiai):
Viršelis: Edeno projektas Kornvalyje, JK –
Alexandra Thompson © Shutterstock
3, 4, 7, 10-13, 15, 27, 29, 36-39, 40-43 psl.:
© Europos Komisija
8 psl.: © Cristina Dumitru Tabacaru
14, 46 psl.: © Shutterstock
16-22 psl.: © Bendradarbiaujančios organizacijos
28 psl.: © Andalucía se mueve con Europa
32-35 psl.: © Europos Parlamentas
44 psl.: © Vengrijos ir Kroatijos tarpvalstybinio bendradarbiavimo programa
45 psl.: © Centru regiono plėtros agentūra, Rumunija
47 psl.: © „Medtech SAS“

Šis žurnalas išspausdintas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis ant perdirbto popieriaus. Internetu jį galima skaityti 22 kalba adresu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_lt.cfm

Šio leidinio turinys buvo baigtas rengti 2014 m. vasario mėn.

TEISINIS PRANEŠIMAS

Nei Europos Komisija, nei joks kitas jos vardu veikiantis asmuo negali būti laikomas atsakingu nei už šio leidinio informacijos panaudojimą, nei už klaidas, kurios galėjo likti nepaisant kruopštaus ruošimo ir tikrinimo. Šis leidinys nebūtinai atspindi Europos Komisijos požiūrį ar nuomonę.

ISSN 1725-8227

© Europos Sąjunga, 2014 m.

Leidžiama atgaminti, jei nurodomas šaltinis.

Naudoti ir atgaminti medžiaga, kurios autorių teisės priklauso trečiajai šaliai, galima tik turint autorių teisių turėtojo leidimą.

► REDAKCIJOS SKILTIS

Johannes Hahn

Europos Komisijos regioninės politikos atsakingasis asmuo

2013 m. pabaigoje, po intensyvių dvejus metus trukusių derybų, Europos Taryba ir Europos Parlamentas galiausiai uždegė žalią šviesą sanglaudos politikos teisės aktų paketui. Naujosios taisyklės įsigaliojo gruodžio 21 d.

Džiaugiuosi matydamas, kad patvirtintas mano siūlytas atnaujintas metodas. Mes sunkiai dirbome tobulindami Europos struktūrinių ir investicinių fondų naudojimo taisykles. Dabar galime mobilizuoti daugiau nei 500 milijardų eurų – įskaitant nacionalinį bendrąjį finansavimą ir investicijas, pritrauktas naudojant finansines priemones, – ir aktyviai remti ekonomikos atsigavimą bei tvarų augimą Europos Sąjungoje.

Sanglaudos politika – tai pagrindinė ES investicijų priemonė, sudaranti daugiau nei trečdalį Sąjungos biudžeto. Bet siekiant išnaudoti jos potencialą skatinti ES ekonomikos augimą ir didinti Europos piliečių gyvenimo kokybę, būtina, kad mūsų reformos būtų tinkamai įgyvendintos. Pirmasis šio proceso žingsnis bus partnerystės susitarimų sudarymas. Jose bus apibrėžta kiekvienos valstybės narės investicijų strategija kitiems septyneriems metams.

Kokybiškos strategijos

Šių investicinių projektų rengimas nėra lengva užduotis. Būtent todėl Komisija praėjusiais metais pradėjo neformalias derybas su valstybėmis narėmis siekdama užtikrinti, kad svarbiausi plėtros poreikiai būtų identifikuoti ir sprendžiami kiek galima anksčiau. Todėl valstybės narės atskleidė savo partnerystės susitarimų projektus dar metams nesibaigus, o kai kurios pateikė juos oficialiai. Svarbu, kad valstybės narės pateiktų kokybiškus plėtros planų projektus, taip programų tvirtinimas bei įgyvendinimas galėtų prasidėti kuo anksčiau. Bet pasakyme labai aiškiai – Komisija nėra pasirengusi aukoti kokybės dėl greičio.

Nepaprastai svarbu pasiekti, kad strategija būtų tinkama nuo pat įgyvendinimo pradžios. Taip pat būtina užtikrinti, kad visi projektai atitiktų strategiją, o ne atvirkščiai.

Dabar pirmenybė teikiama ribotam politikos tikslų skaičiui, kad būtų sukaupta kritinė investicijų masė atrinktoje srityse. Nustatėme keturias didelį augimo potencialią turinčias prioritetines sritis: tyrimai ir inovacijos, MVĮ, informacijos ir ryšių technologijos bei mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika.

Aiškūs ir išmatuojami tikslai

Reformuota mūsų politika grindžiama įsitikinimu, kad kiekvienas regionas gali pasiekti didžiausio poveikio, jei iš pradžių identifikuos savo pagrindines stipriausias vietas – mes tai vadiname *Pažangiąja specializacija*. Tai leis regionams sutelkti pelningas investicijas į pasirinktus sektorius ir taip maksimaliai padidinti augimo potencialą.

Išankstinis susitarimas dėl tikslų yra būtinas mūsų naujamai architektūrai. Pavyzdžiui, kaip galime investuoti į mokslinius tyrimus, jei nėra tyrimų strategijos? Tai panašu į važiavimą automobiliu, kuriame nėra vairo.

Reforma reikalauja suformuluoti aiškius ir išmatuojamus tikslus. Tai padės mums pamatyti kiekybiškai įvertinamus rezultatus ir leis nuolat stebėti, ar šios viešosios investicijos padeda maksimaliai skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą Europoje.

A portrait of José Manuel Barroso, the President of the European Commission, speaking at a podium. He is wearing a dark suit, a white shirt, and a purple tie. He has short, dark hair and is wearing glasses. The background is a blurred green and blue wall.

” Sanglaudos politika neabejotinai yra politika, kuria galime didžiuotis dabar ir galėsime didžiuotis ateityje. Privalome tvirtai ir aiškiai išreikšti tokią poziciją. “

EUROPOS KOMISIJOS PIRMININKAS
JOSÉ MANUEL BARROSO

▶ SANGLAUDOS POLITIKA – TIKRAS EUROPOS AUGIMO VARIKLIS

Panorama kalbasi su Europos Komisijos Pirmininku José Manuel Barroso ir klausia jo nuomonės apie sanglaudos politikos vaidmenį artimiausiais metais skatinant augimą ir kuriant darbo vietas Europoje bei atsigaunant po ekonominės krizės.

▶ Ar manote, kad Europa jau grįžta į įprastas vėžes ir atsigauna po ekonominės krizės?

Finansinė ir ekonominė krizė, užklupusi pasaulinę ekonomiką nuo 2007 m. vasaros, neturi precedento Europos pokarinėje ekonomikos istorijoje. Taip, manau, kad blogiausia jau praėityje. Mums pavyko įveikti „egzistencinę“ euro krizę ir nuraminti finansų rinkas. Padarėme didelę pažangą ES ekonomikos valdyme. Pasitikėjimas Europos ekonomika pamažu grįžta, o naujaisi BVP duomenys patvirtina pirmuosius nedidelio ekonomikos atsigavimo požymius. Šalys, kurioms krizė smogė stipriausiai, vykdo svarbias struktūrines reformas ir taip pat mato pirmuosius teigiamus rezultatus. Pavyzdžiui, Airija, savo 2008 metų 1,4% BVP deficitą pavertė 3,4% BVP pertekliumi 2013 metais. Deficitą sumažino ir Portugalija, tikimės, kad Ispanija taip pat pasieks perteklių šiais metais.

Ir vis dėlto, nors ir atrodo, kad blogiausia jau įveikėme, dar nesame visiškai pasveikę, o atsigavimo ženklai tebėra trapūs. Turime stiprinti savo pastangas kovodami su dabartiniais iššūkiais, pavyzdžiui, visuomenės senėjimu, augančiomis išlaidomis energijai ir dideliu nedarbu. Valstybės narės turi sparčiau vykdyti struktūrines reformas, išdėstytas kiekvienai šaliai skirtingose rekomendacijose, ir siekti didesnės pažangos tose politikos srityse, kuriose reikia didesnio koordinavimo. Didžiausia problema yra nepriimtinais aukštas nedarbo lygis tam tikrose šalyse, ypač jaunimo nedarbo.

▶ Kokį vaidmenį sanglaudos politika atliks skatinant darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą Europoje bei įgyvendinant strategijoje „Europa 2020“ nustatytus ES ekonomikos valdymo tikslus?

2010 m. pasiūlėme kompleksinį požiūrį – pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“. Tai Europos augimo strategija artimiausiemis metams, kurioje nustatomi visi veiksniai, lemsiantys būsimą klestėjimą ir produktyvumą tokiose skirtingose srityse kaip švietimas ir mokymas, klimato kaita, moksliniai tyrimai ir inovacijos arba kova su skurdu. Nuo pat pradžios glaudžiai bendradarbiaujame su valstybėmis narėmis ir regionais siekdami strategijos tikslų. Strategija veikia jau ketveri metai. 2014 m. bus atliktas nuodugnus vertinimas, padėsiantis pamatyti jos laimėjimus.

Sanglaudos politika yra viena svarbiausių priemonių siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. Tai didžiausia ES investicija į realiąją ekonomiką ir pagrindinis ES ekonominės politikos trikampio, kurį sudaro fiskalinis konsolidavimas, struktūrinės reformos ir investicijos į augimą, ramstis. Padedami Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF) ir sanglaudos fondo, mes remiame plačiajuosčio ryšio priegai, naujų MVĮ kūrimą, socialinę įtrauktį, švietimą, energijos vartojimo efektyvumą ir darbo vietų kūrimą. Gautas valstybių narių ataskaitos parodė, kad sanglaudos politikos investicijos 2007–2013 m. parėmė daugiau nei 73 500 naujų MVĮ įkūrimą ir sukūrė daugiau nei 263 000 darbo vietų MVĮ. Investicijos suteikė galimybę dar 4,7 milijono ES piliečių naudotis plačiajuosčiu ryšiu. Apibendrinant, sanglaudos politika neabejotinai yra politika, kuria galime didžiuotis dabar ir galėsime didžiuotis ateityje. Privalome tvirtai ir aiškiai išreikšti tokią poziciją.

Be to, bendrasis Europos finansavimas suteikia valstybėms narėms stabilų, saugų ir ilgalaikį investicijų šaltinį. Kai kuriuose regionuose tai vienintelis būdas viešosioms investicijoms gauti,

nes neturima pakankamai išteklių nacionaliniu lygmeniu arba trukdo rinkos nepakankamumas. Sanglaudos politika suteikė stabilumo, bet pati ji yra pakankamai lanksti, kad būtų galima nukreipti investicijas skubiems socialiniams ir ekonominiams poreikiams spręsti. Paraginame tokias krizės ištiktas šalis kaip Graikija, Airija ar Portugalija perprogramuoti fondų naudojimą ir naudoti lėšas konkurencingumui didinti ir darbo vietų – ypač jaunimo – kūrimui skatinti.

2014-2020 m. 351,8 milijardo eurų numatėme skirti Europos struktūriniais ir investiciniams fondams. Tai antra pagal dydį ES biudžeto dalis. Tai fondų svarbos Europos augimui pripažinimas aukščiausiu politiniu lygmeniu. Dabar svarbu toliau koordinuoti nacionalines ir regionines programas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų.

► **Valstybės narės ir regionai jau pradėjo dirbti pagal naują reformuotą sanglaudos politiką 2014-2020 metams. Koks, jūsų nuomone, bus šios reformos poveikis? Ką laikote didžiausia reformos naujove?**

Turime rimtai savęs paklausti, ar praeityje tinkamai investavome į savo ekonomikų konkurencingumo didinimą. Manau, kad dalis finansinių investicijų nebuvo išnaudotos optimaliai. Todėl dabar turime užtikrinti, kad reformuota politika padėtų tinkamai investuoti siekiant naudoti visai Europos Sąjungai. Kiekvienas išleistas euras turi maksimaliai prisidėti prie augimo ir konkurencingumo.

Būtent todėl naujojoje politikoje dominuoja rezultatų kultūra. Regionai turės ne tik parodyti, kur jie leido pinigus, bet ir kaip siekė panaudoti juos geriausiai. Siekiant užtikrinti numatytų rezultatų siekimą, lėšų naudojimas bus stebimas ir vertinamas, bus teikiamos ataskaitos. Prieš skiriant finansavimą turės būti įvykdytos tam tikros sąlygos, kad būtų sudaryta tinkama aplinka maksimaliai naudai iš investicijų gauti.

Siekiant išlaikyti investicijų sutelktumą, programose didžioji ERPF dalis turi būti skiriama keturioms pagrindinėms augimą skatinančioms sritims: moksliniams tyrimams ir inovacijoms, MVĮ, IRT ir mažo anglies dvideginio kiekio technologijų ekonomikai. Bent 80% visų turimų išteklių labiau išsivysčiusiuose regionuose ir 50% mažiau išsivysčiusiuose regionuose bus skirta sektoriams, kurie yra labai svarbūs būsimai mūsų sėkmei. Panašios taisyklės taikomos ir ESF – bent 20% visų ESF išteklių turi būti skirta socialinės įtraukties skatinimui ir kovai su skurdu. Toks metodas aiškiai susies finansavimą su visa 2020 m. augimo strategija ir susijusiomis politikos priemonėmis.

Manau, kad šie pokyčiai įlies naujos gyvybės į ES sanglaudos politikos investicijas vietos mastu ir padidins jų nuoseklumą, efektyvumą ir rentabilumą, kad Europos Sąjunga ir

vėl klestėtų. Turime sugebėti parodyti savo piliečiams, kad lėšos leidžiamos pačiu sumaniausiu būdu siekiant naudoti jį regionams ir miestams bei keičiant jų gyvenimą į gerąją pusę.

► **Kokį sanglaudos politikos finansavimo vaidmenį matote kovojant su miestų iššūkiais, pvz., skurdu, socialine atskirtimi, nedarbu, tarša ir priklausomybe nuo energijos?**

Daugiau nei 75% europiečių gyvena miestų teritorijose arba šalia jų. Taigi Europa yra vienas labiausiai urbanizuotų žemynų pasaulyje. Manoma, kad iki 2020 m. šis skaičius išaugs iki 80% mūsų gyventojų.

Neperdėčiau teigdamas, kad mūsų miestų plėtra turės didelės įtakos Europos ateičiai ir bus labai svarbi įgyvendinant „Europa 2020“ ambicijas. Mūsų miestai yra galingi augimo varikliai, tai įmonių, inovacijų ir verslumo, tiesiančių kelią iš krizės, namai. Europoje daugiau nei du trečdaliai BVP sukuriama miestuose. Bet dėl krizės daugelis miestų dabar susiduria su mažo augimu, dideliu nedarbu, migracija, socialine nelygybe ir skurdu.

Būtent todėl nusprendžiau skirti naują vaidmenį buvusiam Regioninės politikos generaliniam direktoratui ir paversti jį pagrindiniu Europos Sąjungos miestų politikos iniciatyvų koordinatoriumi. Naujasis Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas skiria daugiau dėmesio svarbesniam mūsų miestų ir miestų teritorijų vaidmeniui priimančioms sprendimus ir kuriant politikos kryptis ES lygmeniu. Šiuo metu maždaug 40% ERPF lėšų investuojama miestuose. Manau, kad ateityje šis skaičius didės. Daug 2014-2020 m. investavimo prioritetų yra svarbūs miestų teritorijoms, pvz., mažo anglies dioksido kiekio technologijų strategijoms, užstatytosios aplinkos gerinimui arba mobilumo didinimui. Be to, kiekviena valstybė narė turi skirti ne mažiau kaip 5% ERPF lėšų integruotiesiems veiksams, skirtiems tvariai miestų plėtrai užtikrinti. Tai suteiks miestams naujų priemonių ir naujų sprendimų pasitinkant konkrečius ekonominius, aplinkosauginius ir socialinius iššūkius savo teritorijose.

► **Ar svarbus vaidmuo sanglaudos politikos finansavimui tenka skatinant mokslinius tyrimus ir inovacijas?**

Europos regionai turi lipti aukštyne inovacijų kopėčiomis. Valstybės narėms, kurios daug investuoja į inovacijas, sekasi geriau nei toms, kurios galėtų pasistengti labiau. Vidutinės išlaidos moksliniams tyrimams ir inovacijoms krizės metu liko stabilios ir siekė 2% BVP, bet Europos Sąjunga vis dar atsilieka nuo pagrindinių savo konkurentų pasaulyje. JAV ir Japonija, taip pat Pietų Korėja, moksliniams tyrimams ir inovacijoms skiria daugiau lėšų nei mes.

Europos Komisijos Pirmininkas José Manuel Barroso ir Komisijos narys Johannes Hahn.

Nėra abejonių, kad reformuota sanglaudos politika yra labai svarbi skatinant mokslinius tyrimus ir inovacijas Europoje. 2007–2013 m. į mokslinius tyrimus ir inovacijas buvo investuota beveik 25% ES struktūrinių fondų lėšų – maždaug 86 milijardai eurų. Yra daug sanglaudos politikos finansuotų gerų inovacijų projektų pavyzdžių: švairių technologijų klasteris „ECO World Styria“⁽¹⁾ Austrijoje yra švairių technologijų pavyzdys, „Meno ant kėdžių“⁽²⁾ projektas Portugalijoje – novatoriškas požiūris, susiejantis kūrybines pramonės šakas su tradicinėmis, o tai vos du pavyzdžiai.

Valstybės narės ir regionai nuo šiol privalo identifikuoti konkrečius savo pranašumus ir stipriąsias vietas bei sutelkti ten išteklius didindami konkurencingumą. Manau, kad vadinamosios „pažangios specializacijos strategijos“ leis protingiau investuoti ir pasiekti didesnės pažangos, be to, suaktyvins kiekvieno Europos regiono inovacijų potencialą. Jos turi būti rengiamos kartu su verslo atstovais, akademinio pasauliu ir inovacijų bendruomene, o paramą teiks sanglaudos politika.

► **Ką norėtumėte patarti regionų valdžios įstaigoms, įgyvendinančioms 2014–2020 m. veiksmų programas?**

Itin svarbus yra geras valdymas nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu. Sanglaudos politikos reforma niekada nebūtų įgyvendinta be sėkmingo bendradarbiavimo tarp

vadovaujančiųjų ir regioninių institucijų. Partnerystės principas yra reformų pagrindas, o dabar labai svarbu, kad visos suinteresuotosios šalys dalyvautų įgyvendinant programas: atitinkamos ministerijos, regionai, savivaldybės, profesinės organizacijos, mokslinių tyrimų centrai, verslo ar socialiniai partneriai. Turime toliau megzti naujus partnerystės ryšius ir išsaugoti esamą regionų, miestų ir ES institucijų bendradarbiavimą siekdami strategiškai sutelkti fondų lėšas į produktyviausias investicijas bei užtikrinti maksimalų postūmį augimui ir užimtumui. Tikiuosi, kad regionai prisiims atsakomybę už Europos politikos formavimą ir stiprinimą. Kartu neabejoju, kad galime paversti šią politiką realiu Europos ekonomikos atsigavimo varikliu.

Inovacijos taip pat reikalauja nestereotipinio mąstymo, kūrybingumo ir naujų būdų, kaip išnaudoti turimas žinias bei naujas idėjas, paieškos, kad mūsų visuomenė prisitaikytų prie naujų paradigmų. Tai nebėra paprastas verslas, ir visi europiečiai privalo visapusiškai dalyvauti kurdami ir įgyvendindami konkurencingesnius modelius.

► **DAUGIAU INFORMACIJOS**

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_lt.cfm
http://ec.europa.eu/europe2020/index_lt.htm

(1) <http://www.eco.at/>

(2) <http://www.artonchairs.com/>

▶ 2014–2020 M. SANGLAUDOS POLITIKA

10 SVARBIAUSIŲ PAKEISTOS POLITIKOS PUNKTŲ

Nicolae Balcescu gatvės modernizacija (Mioveni, Rumunija).

Regio	
Iniciativą lėmė: Dezvoltare regională	
Proiect: "MODERNIZAREA STRAZII L. GRACIUSU DIN ORASTA, PRILEGIU PENTRU CREAREA A DOUA BENZI SINGURLANE"	
Unitatea administrativă teritorială Orașul Mioveni	
Bugetul:	6.445.880,40 lei
Finanțarea locală a proiectului:	4.184.519,97 lei
Contribuția Uniunii Europene:	2.261.360,43 lei
Contribuția Guvernului României:	194.199,80 lei
Contribuția Beneficiarilor:	0 lei
Data începerii proiectului:	23.08.2013
Data finalizării proiectului:	22.02.2013
Organism Intermediar: Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia	
Autoritatea de Management: MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI	
CONSTRUCȚOR: S.C. VICEXPERT S.R.L.	

Patvirtinus 2014–2020 metų ES biudžetą, maždaug 351,8 milijardo eurų bus skirta investicijoms Europos regionuose ir miestuose pagal ES sanglaudos politiką – tai padės pasiekti augimo ir naujų darbo vietų visoje ES bei kovoti su klimato kaita ir priklausomybe nuo energijos.

Bendras šių veiksmų poveikis, pridėjus nacionalinius valstybių narių indėlius bei finansinių priemonių svėro poveikį, veikiausiai viršys 500 milijardų eurų. Sanglaudos politika tapo pagrindine Europos Sąjungos investavimo politika, glaudžiai suderinta su strategijos „Europa 2020“ siekais. Ji skirta visiems 274 Europos Sąjungos regionams (ne tik skurdžiausiems) ir siekia skatinti ekonomikos augimą bei darbo vietų kūrimą. Ši politika dabar yra svarbiausia priemonė siekiant ES tikslų. Būtent todėl naujai įvesti principai – pvz., lėšų telkimas pagal temas, orientacija į rezultatus, ex-ante sąlygos ir atitinkamų finansinių priemonių naudojimas – yra tokie svarbūs.

Sanglaudos politikos tikslų modifikavimas 2014–2020 m. laikotarpiu užtikrins didžiausią ES investicijų, pritaikytų individualiems regionų ir miestų poreikiams, naudą.

Toliau nurodyti svarbiausi naujosios sanglaudos politikos elementai:

1 ▶ Atitinkamas investicijų lygis regionuose

Bus toliau investuojama visuose ES regionuose, bet paramos lygis ir nacionalinis indėlis (bendro finansavimo santykis) bus pritaikyti prie jų išsivystymo lygio:

- ▶ mažiau išsivystę regionai (BVP < 75 % ES 27 vidurkio);
- ▶ pereinamojo laikotarpio regionai (BVP 75–90% ES 27 vidurkio);
- ▶ labiau išsivystę regionai (BVP > 90% ES 27 vidurkio).

2 ▶ Tikslinis augimas

Maždaug 100 milijardų eurų bus skirta pagrindiniams augimo sektoriams. Susitarta dėl vienuolikos sanglaudos politikos teminių prioritetų. Investicijos iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) bus skirtos keturioms pagrindinėms sritims: inovacijoms ir moksliniams tyrimams, skaitmeninei darbotarkei, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MV) remti ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikai. Susitarta dėl skirtingų paskirstymo normų pagal regionų

kategorijas (mažiau išsivystę – 50 %, pereinamojo laikotarpio – 60 %, o labiau išsivystę – 80 %).

Bent 23 milijardai eurų iš šių fondų bus skirti mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikai (energijos vartojimo efektyvumui ir atsinaujinančiosios energijos šaltiniams). Šioje dalyje taikomi kitokie ERPF išteklių skyrimo įsipareigojimai (mažiau išsivystę regionai – 12 %, pereinamojo laikotarpio regionai – 15 %, o labiau išsivystę regionai – 20 %).

Maždaug 66 milijardai eurų iš sanglaudos fondo bus investuoti į prioritetines europines transporto magistrales ir svarbius aplinkosaugos infrastruktūros projektus.

Per Europos socialinį fondą (ESF) sanglaudos politika teiks svarią pagalbą siekiant ES prioritetinių tikslų užimtumo srityje, pavyzdžiui, vykdant mokymų ir mokymosi visą gyvenimą, švietimo ir socialinės įtraukties projektus. Bent 20 % visų ESF išteklių turi būti skirta socialinės įtraukties skatinimui ir kovai su skurdu.

Su ESF susieta naujoji jaunimo užimtumo iniciatyva ypatingą dėmesį skirs jauniems žmonėms.

3 ▶ Atskaitomybė ir rezultatai

Siekiant atskaitomybės ir rezultatų, bus nustatyti aiškūs, skaidrūs ir išmatuojami tikslai bei siekiai. Šalys ir regionai turės iš anksto paskelbti, kokių tikslų jie ketina pasiekti naudodamiesi turimais ištekliais, ir tiksliai nurodyti, kaip bus matuojama siekiant šių tikslų padaryta pažanga. Tai suteiks galimybę reguliariai stebėti ir aptarti finansinių išteklių naudojimą. Atsižvelgiant į siekiant šių tikslų padarytą pažangą laikotarpio pabaigoje gerai vykdomoms programoms bus galima skirti papildomų lėšų (vadinamąjį „veiklos rezervą“).

4 ▶ Lėšų skyrimo sąlygos

Prieš skiriant lėšas turės būti įvykdytos tam tikros sąlygos, užtikrinančios veiksmingą investavimą. Tai užtikrins, kad lėšos būtų investuojamos aplinkoje, palankioje maksimaliam jų poveikiui pasiekti. Investavimas prasidės tik įgyvendinus tam tikras strategijas arba įvykdžius tam tikras sąlygas. Tokių sąlygų pavyzdžiai yra „pažangiosios specializacijos“ strategijos, verslui palankios reformos, transporto strategijos, viešųjų pirkimų sistemų tobulinimo priemonės arba aplinkosaugos įstatymų laikymasis.

5 ▶ Koordinuoti veiksmai

Reikia sukurti bendrą strategiją, kuri užtikrins geresnį koordinavimą ir mažesnį sutapimą. Bendrojoje strateginėje programoje numatyti pagrindai geriau koordinuoti Europos struktūrinius ir investicinius fondus (ESI fondai – ERPF, sanglaudos fondas ir ESF – kaip trys sanglaudos politikos fondai ir kaimo plėtros bei žuvininkystės fondai).

Be to, tai užtikrina geresnius ryšius su kitomis ES priemonėmis, pvz., „Horizontu 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemone.

6 ▶ Procedūrų supaprastinimas

Būtina mažinti biurokratizmą ir paprastinti ES investicijų naudojimą. To galima pasiekti taikant bendrą taisyklių rinkinį visiems ESI fondams, įvedant paprastesnes apskaitos taisykles, tikslingesnius ataskaitų teikimo reikalavimus ir geriau išnaudojant skaitmenines technologijas („el. sanglauda“).

7 ▶ Sustiprinta miestų dimensija

Politikos miestų dimensija bus sustiprina pažymint, koks mažiausias ERPF skiriamų išteklių kiekis kartu su kitomis išlaidų miestų teritorijose turi būti skirtas integruotiesiems miestų projektams, apimantiems skirtingas priemones sprendžiant ekonominius, aplinkosauginius ir socialinius iššūkius.

8 ▶ Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

Stiprinant bendradarbiavimą tarp valstybių, bus paprasčiau vykdyti daugiau tarpvalstybinių projektų. Be to, svarbu užtikrinti, kad makroregionines strategijas, pvz., Dunojaus ir Baltijos jūros regionų strategijas, paremtų nacionalinės ir regioninės programos.

9 ▶ Nuoseklumas ir suderinamumas

Sanglaudos politika turi visais atžvilgiais derėti su platesniu ES ekonomikos valdymu. Programos turės atitikti su valstybėmis narėmis suderintas nacionalines reformų programas, sudarančias ES ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimo ciklo, vadinamo Europos semestru, dalį. Esant būtinybei, pagal vadinamąjį „makroekonominių sąlygų“ straipsnį Komisija gali paprašyti valstybių narių pakeisti programas ir paremti svarbias struktūrines reformas arba, blogiausiu atveju, gali sustabdyti lėšų išmokėjimą, jei pakartotinai ir rimtai nepaisoma ekonominių rekomendacijų.

10 ▶ Finansinės priemonės

Bus skatinama plačiau naudoti finansines priemones, kad MVĮ gautų daugiau paramos ir galėtų naudotis kreditais. Paskolos, garantijos ir nuosavas / rizikos kapitalas bus remiami ES lėšomis taikant bendras visiems fondams taisykles, išplečiant jų apimtį ir taikant skatinimo priemones (didesnes bendrojo finansavimo normas). Didesnio dėmesio skyrimas paskoloms (ne subsidijoms) turėtų pagerinti projektų kokybę ir mažinti priklausomybę nuo subsidijų.

Kylio vėjo energetikos kompetencijos centras ieško būdų padidinti vėjo potencialą energijos gamybos ir naudojimo sektoriuose bendradarbiaudamas su jūrų pramonės įmonėmis – Šlėzvigas-Holšteinas, Vokietija.

▶ PAKEISTOS SANGLAUDOS POLITIKOS INVESTAVIMO PRIORITETAI

Reformuota sanglaudos politika taps pagrindine ES investicijų priemone siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų: skatinant augimą, kuriant darbo vietas, kovojant su klimato kaita ir energetine priklausomybe bei mažinant skurdą ir socialinę atskirtį. Be to, sanglaudos politika siekiama stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę Europos Sąjungos sanglaudą mažinant skirtumus tarp regionų.

Siekiant šių tikslų, trys ES sanglaudos politikos fondai (Europos regioninės plėtros fondas, Europos socialinis fondas ir sanglaudos fondas) parems 11 teminių tikslų.

ERPF finansavimas bus skirtas visiems 11 teminių tikslų, bet ypatingo dėmesio sulauks pirmieji keturi pagrindiniai prioritetai. Šie prioritetai yra tokie: inovacijos ir moksliniai tyrimai, informacijos ir ryšių technologijos, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) bei perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos.

Valstybės narės ir regionai turės investuoti didelę ERPF dalį (nuo 50% iki 80%) į šias prioritetines sritis, kurioms teks iki 100 milijardų eurų (beveik 30%) ERPF biudžeto.

11 TEMINIŲ SANGLAUDOS POLITIKOS TIKSLŲ

- 1 Stiprinti mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir inovacijų sritis
- 2 Didinti IRT prieinamumą, naudojimą ir kokybę
- 3 Stiprinti MVĮ konkurencingumą
- 4 Remti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos visuose sektoriuose
- 5 Skatinti prisitaikymą prie klimato kaitos, rizikos prevenciją ir valdymą
- 6 Saugoti ir ginti aplinką bei skatinti išteklių naudojimo efektyvumą
- 7 Skatinti darnųjį transportą ir traukinių pagrindinėse tinklo infrastruktūros dalyse šalinimą
- 8 Skatinti tvarų ir kokybišką užimtumą ir remti darbo jėgos judumą
- 9 Skatinti socialinę įtrauktį, kovoti su skurdu ir bet kokia diskriminacija
- 10 Investuoti į švietimą, įgūdžių ugdymą ir profesinį mokymą bei mokymąsi visą gyvenimą
- 11 Stiprinti valdžios institucijų ir suinteresuotųjų šalių institucinius pajėgumus ir efektyvų viešąjį administravimą

Barselonos fotonikos mokslų institutas gavo ES bendrąjį finansavimą darbams optikos mokslo ir šviesos technologijų srityje.

SPECIALIOS TERITORINĖS YPATYBĖS

- ▶ Pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo programą bent 80% lėšų bus nukreipta į šias keturias pagrindines temines prioritetines sritis.
- ▶ Bent 5% ERPF išteklių nacionaliniu lygmeniu bus atidėta **tvariai miestų plėtrai**, vykdamas „integruotuosius veiksmus“, valdomus pačių miestų.
- ▶ Sritis, kurios natūraliai yra nepalankioje geografinėje padėtyje, pvz., **atokios, kalnuotos arba retai apgyvendintos sritys**, gaus naudos dėl specialaus jų traktavimo.
- ▶ **Atokiausios sritys** Europos Sąjungoje gaus naudos iš specialios ERPF pagalbos, kad būtų sumažinti galimi jų atokumo nulemti trukdžiai.

1. PRIORITETAS

Stiprinti mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų sritis

Europos konkurencingumas, jos galimybės kurti milijonus naujų darbo vietų, pakeisiančių prarastas krizės metu, ir apskritai jos gyvenimo lygis ateityje priklauso nuo mūsų gebėjimo skatinti novatoriškus produktus, paslaugas, verslą ir socialinius procesus bei modelius. Labai svarbu šalinti inovacijų trukdžius ir didinti investicijas į verslo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą glaudžiai bendradarbiaujant viešojo ir privačiojo sektorių veikėjams.

Nuo 2014 m. iki 2020 m. ERPF stiprins mokslinius tyrimus ir inovacijas ES valstybėse narėse įvairiais veiksmais:

- ▶ remdamas inovacijų politikos dalyvius (ypač mokslinių tyrimų centrus ir MVL), kurie tiesiogiai susiję su novatoriškų sprendimų kūrimu ir ekonominiu naujų idėjų išnaudojimu per konsultavimo ir rėmimo paslaugas, tiesiogines investicijas ir finansines priemones, kurios padeda pasiekti privačius lėšų šaltinius;
- ▶ investuodamas į infrastruktūrą, įrangą, eksperimentinių produktų linijas ir pažangiąją gamybą, būtiną vykdamas taikomuosius mokslinius tyrimus ir inovacijų veiklą, įskaitant technologijas, kurios sukuria tolesnių inovacijų įvairiuose kituose sektoriuose galimybes;

- ▶ lengvindamas bendradarbiavimą, tinklo veiklą ir partnerystę tarp įvairių toje pačioje srityje dirbančių inovacijų politikos dalyvių (universitetų, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros centrų, MVL ir didelių įmonių), kad būtų užtikrinta sinergija ir technologijų perdavimas;
- ▶ investuodamas į MVL inovacijas, kad jos taptų konkurencingesnės.

Valstybės narės ir regionai privalo rengti „Pažangiosios specializacijos regioninę inovacijų strategiją“ (RIS3), kuri yra būtina sąlyga siekiant gauti ERPF investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Tokia strategija padės regionams išnaudoti visą savo inovacijų potencialą sutelkiant išteklius į ribotą pažangaus augimo prioritetinių sričių, kuriose jie turi aiškių konkurencinių pranašumų, skaičių.

Tokias strategijas reikia rengti dalyvaujant svarbiausioms suinteresuotosioms šalims, pvz., tyrėjams, akademiniam pasauliui, verslui ir viešosioms institucijoms. Jos turi atspindėti naujus būdus, kaip išnaudoti turimas žinias, ir naujus metodus veiklai vykdyti naudojantis ES, nacionalinėmis ir privačiojo sektoriaus lėšomis. Jos taip pat padės kurti sinergiją su kitomis ES politikos kryptimis ir finansavimo priemonėmis, ypač „Horizontu 2020“ – 2014-2020 m. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa.

Kompiuterinio raštingumo pagrindai
el. piliečiams, Vilnius, Lietuva.

▶ 2. PRIORITETAS

Didinti IRT prieinamumą, naudojamą ir kokybę

Informacinės ir ryšių technologijos (IRT) – tai galingas ekonomikos augimo, inovacijų ir produktyvumo variklis, aprėpiantis daug įvairių sričių.

2014–2020 m. ERPF investicijos padidins informacinių ir ryšių technologijų prieinamumą, naudojimą ir kokybę. Be to, įvairių tipų IRT priemonės galima finansuoti kaip pagalbines iniciatyvas siekiant bet kokių kitų teminių tikslų.

ERPF investicijos bus naudojamos vykdant tokią veiklą:

- ▶ investuojant į IRT infrastruktūrą visuose regionuose, ypač atokiose ir kaimo vietovėse bei mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
- ▶ gerinant prieigą prie sparčiojo plačiajuosčio ryšio (ypač prie vadinamųjų „naujosios kartos tinklų“), kad įmonės dirbtų produktyviau ir atokiuose regionuose gyvenantys žmonės galėtų dirbti iš namų arba naudotis el. sveikatos sprendimais;
- ▶ investuojant į IRT priemonių, pvz., mokslinių tyrimų ir inovacijų el. infrastruktūros, debesijos kompiuterijos, informacijos apsaugos ir saugumo internete, kūrimą ir modernizavimą;
- ▶ tęsiant perėjimo prie novatoriškų IRT naudojimo būdų, skirtų įmonėms, piliečiams ir viešojo administravimo institucijoms, tokių kaip elektroninis sveikatos paslaugų teikimas (el. sveikata), viešojo sektoriaus procedūros (el. valdžia), MVĮ (el. mokymasis, el. verslas ir kt.), procesą.

Nacionalinės ir regioninės valdžios įstaigos privalo parengti „Strateginę skaitmeninio augimo politikos programą“ – tai būtina sąlyga prieš skiriant investicijas IRT produktų ir paslaugų kūrimui.

Visos valstybės narės, planuojančios naudotis sanglaudos politikos fondais, kad gautų plačiajuosčiam ryšiu skirtų investicijų, taip pat turės parengti papildomą „naujos kartos tinklų planą“, kuriame būtų nurodytos sritys, kuriose reikalingas viešojo sektoriaus įsikišimas. Šios vietinės ir regioninės strategijos yra neatšiejamos nuo pažangiosios specializacijos strategijų.

IŠTEKLIŲ SUTELKIMAS PAGAL TEMAS

Papildomai prie specialiųjų atidėjinių, kurie vykdomi siekiant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos tikslo, valstybės narės ir regionai turi skirti tam tikrą ERPF išteklių dalį šiems keturiems pagrindiniame teminiams tikslams.

- ▶ Labiau išsivystę regionai: bent 80% ERPF išteklių turi būti skiriama bent dviem iš nurodytų prioritetų.
- ▶ Pereinamojo laikotarpio regionai: 60% ERPF išteklių turėtų būti skirta bent dviem iš nurodytų prioritetų.
- ▶ Mažiau išsivystę regionai: 50% ERPF išteklių turėtų būti skirta bent dviem iš nurodytų prioritetų.

Be to, valstybės narės turėtų sutelkti ERPF paramą siekiamoms atsižvelgti į iššūkius, nurodytus nacionalinėse reformų programose, ir visas aktualias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas.

„Finnvera“ projektas teikia rizikos kapitalą MVĮ – Pohjois-Karjala, Suomija.

▶3. PRIORITETAS

Stiprinti MVĮ konkurencingumą

Mažosios ir vidutinės įmonės – tai Europos ekonomikos stambus ir svarbiausias augimo, darbo vietų kūrimo ir sanglaudos variklis, sukuriantis dvi iš trijų darbo vietų privačiame sektoriuje. Todėl verslumo rėmimas ir investavimas į MVĮ yra būtinas skatinant augimą ir užimtumą Europoje.

Siekdamos likti konkurencingomis pasaulinėje rinkoje, MVĮ turi didinti produktyvumą ir gerinti savo produktų ir paslaugų kokybę, įvairovę ir rinkodarą.

Per ERPF vykdomos investicijos bus skirtos sritims, skatinančioms MVĮ augimą ir konkurencingumą, įskaitant priemones, kurios padės:

- ▶ gauti finansavimą per dotacijas, paskolas, paskolų garantijas, rizikos kapitalą ir t. t.;
- ▶ naudotis praktine patirtimi ir patarimais, informacija ir tinklų galimybėmis, įskaitant tarptautinę partnerystę;
- ▶ pagerinti MVĮ prieigą prie pasaulinių rinkų ir sumažinti verslo riziką;
- ▶ išnaudoti naujus augimo šaltinius, tokius kaip žalioji ekonomika, darnusis turizmas, sveikata ir socialinės paslaugos, įskaitant „senjorų ekonomiką“ ir kultūros bei kūrybos sektorius;
- ▶ užmegzti vertingus ryšius su mokslinių tyrimų centrais ir universitetais, skatinančiais inovacijas.

▶4. PRIORITETAS

Remti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos visuose sektoriuose

Tarp pagrindinių strategijos „Europa 2020“ tikslų yra sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą 20% palyginti su 1990 m. kiekiu, padidinti atsinaujinančios energijos dalį galutiniame energijos vartojimo taške iki 20% ir siekti 20% padidinti energijos vartojimo efektyvumą.

Siekiant šių tikslų ERPF lėšos padės skatinti didesnę energijos vartojimo efektyvumą ir remti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų.

Priemonės šioje srityje gali apimti:

- ▶ investavimą į energijos, gautos iš atsinaujinančiųjų šaltinių, gamybą ir skirstymą, įskaitant biokurą ir jūrinius atsinaujinančiosios energijos šaltinius;
- ▶ atsinaujinančiosios energijos vartojimo ir suvokimo apie ją rėmimą viešajame ir privačiame sektoriuose;
- ▶ energijos vartojimo efektyvumo didinimą, pažangų energijos valdymą ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą viešojoje infrastruktūroje, įskaitant viešuosius pastatus, viešąjį būsto sektorių ir pramoninę gamybą;
- ▶ transporto priemonių išmetamų teršalų mažinimą remiant naujų technologijų plėtrą ir skatinant viešąjį transportą, dviračius ir vaikščiojimą;
- ▶ integruotų mažo anglies dioksido kiekio strategijų kūrimą, ypač miestų teritorijose, įskaitant gatvių apšvietimo sistemas ir pažangiuosius tinklus, taip pat tvarius miestų transporto planus;
- ▶ mažo anglies dioksido kiekio technologijų mokslinių tyrimų ir inovacijų skatinimą.

Specialus investicijų reikalavimas yra tai, kad *labiau išsivystę regionai* šiam prioritetui turi skirti bent 20% ERPF finansavimo, *pereinamojo laikotarpio regionai* -15%, o *mažiausiai išsivystę regionai* -12%.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_lt.cfm

▶NAUJIENOS

[NAUJIENOS GLAUSTAI]

ES stojimo derybose su Turkija atvertas regioninei politikai skirtas *acquis communautaire* skyrius.

Norėdama pradėti stojimo derybas dėl „22 skyriaus: regioninė politika ir struktūrinių priemonių koordinavimas“, Turkija turi pristatyti išsamų veiklos planą ir susijusį grafiką nustatydama aiškius tikslus ir ES sanglaudos politikos įgyvendinimo laikotarpius, taip pat reikalingą institucinę sistemą. Turkijos ekonomikos plėtra pastaruosius dešimt metų buvo įspūdinga, bet dabar reikia imtis veiksmų siekiant tolygiai paskirstyti neseniai sukurtą turta regionuose.

22 skyriuje dėl regioninės politikos yra mažai *acquis*. Jame daugiausia reikalaujama plėtoti administracinius pajėgumus ir pažangias strategijas, kurios užtikrins programų ir projektų kokybę bei protingą jų įgyvendinimą. Siekdamas preliminariai baigti derybas dėl šio skyriaus, Turkija turi įrodyti, kad pasiekė nurodytą techninį ir žmogiškųjų išteklių lygį ir kad įgyvendino veikiančią nacionalinę strategiją, galinčią sumažinti regionų plėtros skirtumus. Galiausiai Turkijai bus suteikta galimybė dirbti su visomis ES valstybėmis narėmis, dalyvaujančiomis tarpvalstybinio, tarpregioninio ir tarptautinio bendradarbiavimo programose.

Komisija tikisi, kad prasidės ilgas ir sunkus darbas, būtinas siekiant įvykdyti sąlygas ir baigti preliminarias derybas dėl šio skyriaus.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-958_en.htm

▶NAUJAS VIETOS IR REGIONINĖS VALDŽIOS ĮSTAIGŲ VADOVAS

Regionų komitetas ką tik paskelbė savo naująjį „Vietos ir regioninės valdžios įstaigų vadovą“. Šis leidinys – tai dalis didesnės ryšių kampanijos, kuria siekiama padidinti strategijos „Europa 2020“ žinomumą. Vadove apibrėžiamas strategijos politikos ciklas ir tikslai, o tada išsamiai aprašoma, kaip vietos ir regioninės valdžios įstaigos gali suderinti savo vykdomą veiklą su ES politika ir finansinėmis priemonėmis siekdamas paskatinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Pristatoma daug gerosios patirties pavyzdžių iš visos ES regionų, pateikiama daug nuorodų į įdomias programas, projektus ir priemones. Galiausiai pateikiamas asociacijų, tinklų ir apdovanojimų sąrašas siekiant paskatinti dalijimąsi informacija ir teigiamų rezultatų pripažinimą.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS

Vadovą galima atsisiųsti PDF formatu arba kaip el. knygą adresu:

<http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Pages/delivering-europe-2020-strategy.aspx>

2013 M. EUROSTATO REGIONŲ METRAŠTIS

Statistinė informacija yra svarbi priemonė siekiant suprasti ir kiekybiškai įvertinti politinių sprendimų poveikį konkrečioje teritorijoje arba regione. Eurostato 2013 m. regionų metraštyje pateikiamas išsamus vaizdas, aprėpiantis platų statistinių temų spektrą apie visus Europos Sąjungos valstybių narių regionus, taip pat ELPA ir ES šalių kan-

didačių regionus. Kiekviename skyriuje pateikta statistinės informacijos žemėlapiuose, iliustracijose ir lentelėse, šalia pateikti svarbiausių išvadų, duomenų šaltinių ir politinio konteksto aprašymai.

Regioniniai rodikliai pristato šias 11 temų: ekonomika, gyventojai, sveikata, švietimas, darbo rinka, struktūrinė verslo statistika, turizmas, informacinė visuomenė, žemės ūkis, transportas, taip pat mokslas, technologijos ir inovacijos. Be to, į šį leidinį įtraukti keturi specialūs skyriai. Juose pažvelgiama į Europos miestus, miesto ir didmiesčio regionų apibrėžimą, pajamas ir gyvenimo sąlygas pagal urbanizacijos laipsnį ir kaimo plėtrą.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

Šią knygą galima užsisakyti adresu:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

„REGIOSTARS“ 2014 M. FINALININKAI

„RegioStars“ apdovanojimų vertinimo komisija paskelbė „RegioStars“ 2014 m. apdovanojimų, kuriais pageriami labiausiai įkvepiantys ir novatoriškiausi regioniniai Europos projektai, finalininkus. Vertinimo komisija iš 80 projektų, remiamų ES sanglaudos politikos fondų, atrinko 19 finalininkų remdamasi šiais keturiais kriterijais: inovacijos, poveikis, tvarumas ir partnerystė.

Finalininkai atstovauja regionams ir miestams iš 17 valstybių narių: Belgijos, Čekijos, Danijos, Prancūzijos, Vokietijos, Graikijos, Vengrijos, Italijos, Airijos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Lenkijos, Portugalijos, Rumunijos, Ispanijos, Švedijos ir Jungtinės Karalystės.

Jie pristatė savo projektus apdovanojimų komisijai, kuriai pirmininkauja buvęs Regionų komiteto pirmininkas Luc Van den Brande, spalio 8 d., per 11-ąją Europos regionų ir miestų savaitę OPEN DAYS 2013. Laimėtojai bus paskelbti Briuselyje 2014 m. kovo 31 d. per apdovanojimų ceremoniją, kuriai vadovaus Komisijos narys Hahn. Išsamios informacijos apie finalininkų projektus galima rasti brošiūroje „RegioStars“ interneto svetainėje.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

„RegioStars“ apdovanojimai
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm
„Open Days 2013“
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/index.cfm

▶SAVO ŽODŽIAIS

2014-2020 M. SANGLAUDOS POLITIKOS SUIINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ VERTINIMAS

Panorama dalyje „Savo žodžiais“ galite pareikšti savo nuomonę apie vykdomą Europos regioninę politiką. Šiame *Panorama* leidime pateikiame vietinių, regioninių, atskirų valstybių ir visos Europos suinteresuotųjų šalių nuomones apie reformuotą sanglaudos politiką ir su ja susijusius lūkesčius.

Panorama laukia straipsnių jūsų vartojama kalba, kuriuos galėtų paskelbti būsimuose leidimuose. Jei reikia informacijos apie straipsnių pateikimo terminus ir gaires, susisiekite su mumis adresu regio-panorama@ec.europa.eu

▶EUROPOS PERIFERINIŲ JŪRŲ REGIONŲ KONFERENCIJA (ANGL. CPMR) MAKROEKONOMIKOS SĄLYGŲ NUSTATYMAS FORMUOJA NEIGIAMĄ NUOMONĘ

Į sanglaudos politikos paketą, dėl kurio susitarta lapkričio mėnesį, įtraukta nemažai naudingų naujovių, pavyzdžiui, pereinamojo laikotarpio regionų kategorija ir bendradarbiavimo reikalavimai. CPMR džiaugiasi Europos Parlamento pastangomis atsieti sanglaudos politiką nuo ES ekonomikos valdymo ir garantuojamomis svarbiomis nuolaidomis, pvz., sprendimu sumažinti atitinkamai veiklos programai skiriamas lėšas ne daugiau nei 50 proc., jei reikia sustabdyti finansavimą. Makroekonomikos sąlygų nustatymas formuoja neigiamą Europos regionų nuomonę ir turės neigiamos įtakos vykdomoms veiklos programoms, ypač regionuose, kuriuose investicijos labiausiai reikalingos, kad būtų galima išsaugoti ilgalaikes darbo vietas.

ANNIKA ANNERBY JANSSON – Skonės regiono (Švedija) tarybos ir CPMR prezidentė

▶BUSINESSEUROPE

VERSLAS GALI BŪTI VIENAS IŠ PAGRINDINIŲ VEIKSNIŲ, SKATINANČIŲ REGIONINĘ PLĖTRĄ

Kad regioninė politika labiau skatintų regionų plėtrą ir darbo vietų atsiradimą, ji turi būti orientuota į rezultatus ir įgyvendinama laiku bei efektyviai. Galutinis sprendimas leisti bet kokio dydžio įmonėms prašyti regioninių fondų paramos tyrimų ir inovacijų, anglies dioksido kiekio mažinimo bei informacijos ir ryšių technologijų srityse yra gerokai naudingesnis nei pradinis siūlymas taikyti labiau apribojančius kriterijus. Vietinę ekonomiką išmanančios įmonės gali padėti regionams įgyvendinti projektus, kurie labiausiai didintų regiono konkurencingumą ir skatintų jų tvarią plėtrą. Supaprastintos procedūros ir mažesnė administracinė našta paskatintų verslą imtis iniciatyvos ir efektyviai panaudoti lėšas.

MARKUS J. BEYRER – Generalinis direktorius

BUSINESSEUROPE

▶PIETINIŲ IR RYTINIŲ REGIONŲ ASAMBLĖJA, AIRIJA TEIGIAMA ĮTAKA ŽMONIŲ GYVENIMAMS

Europos Parlamentas patvirtino sanglaudos politiką, kuri bus taikoma per 2014-2020 m. programavimo laikotarpį. Pietinių ir rytinių regionų asamblėja jau trečią programavimo laikotarpį veiks kaip Europos bendrai finansuojamų programų vadovaujančioji institucija. Ateinančio laikotarpio svarbiausias tikslas – pasiekti apčiuopiamų rezultatų. Tikiuosi, kad šios politikos, skatinančios pažangų, tvarų ir integracinį augimą, įgyvendinimas teigiamai paveiks Airijos pietinius bei rytinius regionus ir visos Europos žmonių gyvenimus. Kad politika galėtų būti laikoma sėkminga, ji turi padėti užtikrinti darbo vietų atsiradimui palankesnes sąlygas. Mano nuomone, tai didžiausias iššūkis visai Europai. Daug diskutuojame apie tai, kad procesai turėtų būti paprastesni ir patrauklesni naudotojams. Tai yra nuolatinis iššūkis ir jis turėtų būti svarbiausias įgyvendinant šią politiką.

DERVILLE BRENNAN – *Pietinių ir rytinių regionų asamblėja*

SOUTHERN & EASTERN
Regional Assembly
Promoting Our Region

PRIME MINISTER'S OFFICE
HUNGARY

▶VENGRIJOS MINISTRO PIRMININKO KABINETAS ORIENTAVIMASIS Į TYRIMUS, INOVACIJAS IR MAŽAS BEI VIDUTINES ĮMONES

Įstojimas į ES buvo labai svarbus žingsnis Vengrijos istorijoje, besitęsiančioje daugiau nei tūkstantį metų. Euro zonos sėkmė yra labai svarbus veiksnys mūsų šalies ekonomikai. Dėl tinkamai panaudotų ES fondų lėšų (įskaitant ir sanglaudos politikos fondo lėšas), po ilgo laiko Vengrijos ekonomika vėl augs. Todėl pritariu ES institucijų neseniai patvirtintai reformai ir nustatytiems „Europa 2020“ prioritetams. Pagrindiniai reformos aspektai – lėšų koncentravimas pagal temas ir didesnis orientavimasis į rezultatus – yra labai svarbūs norint užtikrinti projekto sėkmę. Manau, kad ateityje ES fondai turėtų būti skiriami tokioms svarbioms sritims kaip tyrimai, inovacijos ir mažų bei vidutinių įmonių veikla. Šios sritys labai svarbios ir Vengrijai, todėl per ateinančius 7 metus mūsų šalis ekonominei plėtrai skirs 60 proc. ES fondų lėšų. Manau, kad išlaikydami pusiausvyrą ir įgyvendindami naujos reformos nuostatas toliau skatinsime Vengrijos tvarią plėtrą.

NÁNDOR CSEPREGHY – *Valstybės sekretoriaus pavaduotojas*

▶PRANCŪZIJOS SAVIVALDYBIŲ EUROPOS NAMAI (PRANC. MEPLF) BŪTINA REMTI VIETINĖS PLĖTROS PROJEKTUS

Krizės laikotarpiu svarbu sulaukti Europos paramos vietinės plėtros projektams, nes ji gali paskatinti regionų plėtrą bei darbo vietų atsiradimą ir padėti išsaugoti socialinę bei teritorinę sanglaudą. MEPLF ryžtingai rėmė ambicingą 2014-2020 m. sanglaudos politiką ir džiaugiasi žinia, kad pereinamojo laikotarpio regionams, kuriems gresia ekonomikos nuosmukis, skiriama daugiau paramos. Dar viena gera naujiena yra tai, kad Europos socialinis fondas ir toliau bus pagrindinis sanglaudos politikos rėmėjas. Taip pat pristatytas naujas urbanistinis aspektas, todėl vietinėms suinteresuotosioms šalims atsirado naujų galimybių įgyvendinti integruotų sričių strategijas. Europos rinkimų išvakarėse svarbu parodyti gyventojams, kad Europa kasdien rūpinasi jiems svarbiais reikalais.

MICHEL DESTOT – *MEPLF ir Prancūzijos didžiųjų miestų merų asociacijos pirmininkas*

▶„POLIS“ – EUROPOS MIESTŲ IR REGIONŲ PAŽANGIŲ TRANSPORTO SPRENDIMŲ TINKLAS BŪTINA SUKURTI TVARIĄ IR EFEKTYVIĄ TRANSPORTO SISTEMĄ

Projekto „Polis“ vykdytojai džiaugiasi matydami, kad vis daugiau žmonių renkasi miesto transportą. Sanglaudos fondai yra tiesiog būtini didžiąjai daliai Europos regionų ir toliau išliks svarbūs kuriant transporto infrastruktūrą, nes šalys, kurioms bus teikiama vis mažiau finansavimo, galės tinkamai pasiruošti priimti skirtingų inovatyvių ateities fondų lėšas. „Polis“ taip pat mano, kad reikia glaudžiau bendradarbiauti su kitais ES projektais, pavyzdžiui, „Horizon 2020“, ir efektyviau panaudoti tyrimų rezultatus. 2007-2013 m. sanglaudos politikos analizė parodė, kad yra palyginti maži į daugiarūšį transportą orientuotų projektų. Tikimės, kad tai pasikeis įgyvendinus naują programą ir bus skiriama daugiau dėmesio ne tik daugiarūšio vežimo sprendimams, bet ir visam miesto transportui, nes tik sukūrus efektyvią transporto sistemą galima užtikrinti tvarią miesto ir regiono plėtrą. Efektyvus transportas būtinas siekiant sudaryti sąlygas Europos miestų ir regionų ekonomikos augimui. „Polis“ tikisi, kad naujoji Europos infrastruktūros tinklų priemonė suteiks galimybę vykdyti tvaraus miestų ir regionų transporto projektus.

SYLVAIN HAON – *Generalinis sekretorius*

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

▶LATVIJOS VIETOS IR REGIONŲ VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA (LATV. LPS) AUGIMO IR DARBO VIETŲ KŪRIMO SKATINIMAS YRA BENDRAS TIKSLAS

Latvijos vietos valdžios institucijos ir LPS parengė konsultavimo bei programavimo dokumentus ir paragino nacionalinę vyriausybę atsižvelgti į vietos valdžios interesus bei reikalavimus. Siekiame, kad per ateinančius septynis metus ES struktūriniai fondai būtų panaudoti tikslingiau. Tai ne tik pagerintų šalies statistinius rodiklius, bet ir padidintų kiekvieno Latvijos gyventojo gerovę. Šis siekis sutampa su sanglaudos politikos tikslu – sumažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus. Turime ir toliau skatinti šio tikslo įgyvendinimą. Tačiau Europos Komisija nevisiškai supranta, kad būtina nuolat skirti lėšų Latvijos kelių struktūros gerinimui. Mūsų nuomone, nuolatinės investicijos į kelių infrastruktūrą yra viena iš išankstinių augimo ir naujų darbo vietų kūrimo sąlygų.

ANDRIS JAUNSLEINIS – *Latvijos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijos ir Latvijos delegacijos Regionų komitete pirmininkas*

▶ŠVEDIJOS VIETOS IR REGIONŲ VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA (ANGL. SALAR) NAUJA, TVIRTA IR GERAI SUBALANSUOTA SANGLAUDOS POLITIKA

Sanglaudos politika ir pagal ją taikomos finansinės priemonės labai pasitarnavo Švedijos regionams ir savivaldybėms. Švedijos savivalda labai stipri, todėl regionai pareigingai įgyvendino sanglaudos politiką per dabartinį programavimo laikotarpį. Tikiu, kad šis ryžtas išliks ir ateinantį laikotarpį. Švedijos visuomenė labai palaiko klimato kaitos mažinimo iniciatyvas, todėl daug paramos sulaukia projektai, kuriais skatinama efektyviai vartoti energiją ir diegti anglies dioksido kiekio mažinimo technologijas. Manau, kad ES sanglaudos politika gerai subalansuota, nes ją kuriant atsižvelgta į aplinkosaugos, ekonominius bei socialinius aspektus ir kartu orientuotasi į Europos regionų plėtrą ir gerovę. Jei sanglaudos politika neegzistuos, regionų plėtra vyktų labiau vietiniu lygmeniu, neatsižvelgiant į visuotines galimybes ir pranašumus, kurie padėtų Europai augti ir klestėti. Todėl labai džiaugiuosi, kad vėl parengta stipri visų ES regionų sanglaudos politika.

ANDERS KNAPE – *Švedijos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijos prezidentas*

▶ LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

NAUJA TOBULESNĖ SANGLAUDOS POLITIKA
SUARTINS EUROPOS REGIONUS

Naujas finansinis planas bus jau trečias, įgyvendinamas Lietuvoje. Didžiuojuosi galėdamas pabrėžti, kad nauja ilgai laukta sutartis dėl 2014-2020 m. sanglaudos politikos pasirašyta pirmininkaujant mūsų šaliai. Įgyvendinus politiką ir jos naujoves, savivaldybėms ir regionams bus prieinamos papildomos finansavimo priemonės. Dalis ERPF lėšų turės būti tiesiogiai skiriama vietos ir regionų valdžios institucijoms. Tai turėtų paskatinti glaudesnę bendradarbiavimą pasirenkant bei įgyvendinant projektus ir užtikrinant jų kokybę. Taip pat džiaugiamės, kad nuo šiol bus privaloma vadovautis Elgesio kodeksu, nes tai tikrai labiau paskatins laikytis partnerystės principo. Be to, esu įsitikinęs, kad paprastesnės taisyklės, taikomos bendruomenės iniciuotoms vietinės plėtros strategijoms, ir integruotos teritorinės investicijos suteiks galimybę geriau suderinti teritorinės plėtros projektus.

RIČARDAS MALINAUSKAS – Prezidentas

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

ESPON

▶ ESPON – EUROPOS TERITORIJŲ PLANAVIMO

IR TERITORINĖS SANGLAUDOS STEBĖJIMO TINKLAS

KONKRETIEMS REGIONAMS IR MIESTAMS PRITAIKYTA
STRATEGIJA GALI BŪTI LABAI SĖKMINGA

Labiau orientuojantis į tam tikrų teritorijų poreikius ir miestų plėtrą galima paskatinti regionus bendradarbiauti ir padaryti Europos ekonomiką vertingesnę. Šiuo atžvilgiu tampa svarbios integruotos teritorinės investicijos ir bendruomenės iniciuoti vietinės plėtros projektai. Tačiau tolesnė politika, strategija ir projektai, kuriais numatomos investicijos, turi būti pagrįsti turimais duomenimis ir regionų bei miestų analize Europos kontekste. Taip bus galima priimti tvirtus sprendimus, sumaniai panaudoti fondų lėšas ir pasiekti norimų rezultatų. Naujas projektas ESPON 2020 bus labai svarbus 2014-2020 m. sanglaudos politikos duomenų šaltinis. Bus galima palyginti visos Europos informaciją, įskaitant duomenis, rodiklius ir analizę, kurie suteiks galimybę įvertinti Europos teritorijų tendencijas, struktūras, perspektyvas ir politikos įtaką. Pagrindinis tikslas – greitai perduoti žinias Europos, šalių, regionų ir vietos suinteresuotosioms šalims. Tikimės, kad programos teikiama informacija bus stimulus aktyviai ieškoti sprendimų, kaip paskatinti plėtrą, augimą ir darbo vietų kūrimą.

PETER MEHLBYE – ESPON koordinavimo skyriaus direktorius

▶ ŠLĖZVIGAS-HOLŠTEINAS, VOKIETIJA

NAUJI ŠLĖZVIGO-HOLŠTEINO KRAŠTO VALDŽIOS PRIORITETAU

ERPF labai paskatino Šlėzvingo-Holšteino krašto ekonominę plėtrą. Sumažėjus finansavimui, nuo 2014 m. turime nustatyti aiškius prioritetus, kad galėtume pagerinti regiono ekonominę struktūrą. Naujos veiklos programos tikslas – finansuoti daugiau struktūrinį poveikį darančių ir regiono lygmeniu vykdomų projektų nei anksčiau. Kadangi ERPF skiriamos lėšos sumažės iki 271 mln. eurų, regione taip pat skatinsime diegti tyrimų bei plėtros naujoves ir stengsimės didinti mažų bei vidutinių įmonių konkurencingumą. Be to, ERPF lėšos bus skiriamos alternatyviems energijos vartojimo būdams remti, nes vienas iš svarbių projekto tikslų yra ekologiškos ekonomikos ir infrastruktūros įgyvendinimas siekiant sudaryti sąlygas mažo anglies dioksido kiekio technologijų diegimui. Per kelis ateinančius metus norime panaudoti ERPF lėšas tolesniam, tvariam ir integraciniam Šlėzvingo-Holšteino augimui.

REINHARD MEYER – Šlėzvingo-Holšteino ekonomikos, užimtumo, transporto ir technologijų ministras

SH
Schleswig-Holstein
Der echte Norden

▶EUROPOS REGIONŲ ASAMBLĖJA (AER)
TINKAMI INVESTAVIMO PRIORITETAIS

Nors mažesnis biudžetas nuvylė, Europos regionai daug tikisi iš naujų 2014-2020 m. struktūrinių fondų, kurie turėtų padėti išverti sunkumus ir investuoti į ateities projektus. Dėl to reikia pagirti politikos prioritetus: jaunimo užimtumo, inovatyvių MVĮ veiklos, pažangios specializacijos ir ekologiškos ekonomikos skatinimą. Sanglaudos politika pirmiausia yra teritorinės plėtros politika, kuri turi būti vykdoma regionuose ir dėl regionų, todėl panaudodama lėšas AER stengsis kuo geriau laikytis partnerystės principo. Raginame regionus įtraukti judumo skatinimo priemones į ESF programas bei teritorinio bendradarbiavimo skatinimo priemones į ESF ir ERPF (kaip aprašyta 87.3.d straipsnyje) programas. 2014 m. AER ir toliau vykdys tiek struktūrinius, tiek teminius informavimo ciklus sveikatos priežiūros, MVĮ, švietimo ir kitomis temomis.

HANDE ÖZSAN BOZATLI – AER President

▶„TILLVÄXTVERKET“ – ŠVEDIJOS EKONOMIKOS IR REGIONINIO AUGIMO AGENTŪRA

MAŽO ANGLIES DVIDEGINIO KIEKIO TECHNOLOGIJŲ EKONOMIKA YRA BŪTINA TVARAUS AUGIMO SĄLYGA

Tikiuosi, kad per kelis ateinančius metus Švedijai skiriamos ES lėšos padės pagreitinti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, kuri yra būtina siekiant pagerinti klimatą ir paskatinti tvarų augimą. Per 2007-2013 m. laikotarpį Švedijoje vykdytos ERPF programos jau buvo orientuotos į energijos vartojimo efektyvumą bei mažo anglies dvideginio kiekio technologijų ekonomiką. Kadangi šie prioritetai tapo dar svarbesni vykdant programas, jų bus laikomasi ir per ateinantį programavimo laikotarpį. Taip pat tikiuosi, kad Švedija sugebės dar geriau pritaikyti tyrimų rezultatus ir inovacijas komercijoje, nes tai padėtų Švedijos regionams ir įmonėms užtikrinti tvarią plėtrą.

BIRGITTA RHODIN – Ryšių pareigūnė

TILLVÄXT

▶VIETOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA (LGA),

ANGLIJA IR VELSAS, DIDŽIOJI BRITANIJA

ĮGYVENDINANT PROJEKTUS REIKALINGAS REALUS BENDRADARBIAVIMAS

Griežtesni centrinės ir vietos valdžios institucijų partnerystės reikalavimai yra didžiulė paskata vietos valdžios institucijoms, kurios nori prisidėti prie kito etapo projektų rengimo ir įgyvendinimo. Šių reikalavimų įgyvendinimo siekime jau nuo 2000-2006 m. programos. Tokia partnerystė suteiks galimybę paskirstyti lėšas atsižvelgiant į realius vietos sričių poreikius. Be to, vietos institucijoms bus prieinamos naujos perspektyvios skirtingų fondų lėšų panaudojimo priemonės, kurios suteiks galimybę gauti realios bendros naudos. Tačiau kai kurios valdžios institucijos gali nenorėti naudoti šių priemonių, nes ministerijos bijo, kad sutelkus fondų lėšas bus sunku tvarkyti finansus ir vykdyti auditą. Galiausiai, vis dar reikia supaprastinti procesus. Pavyzdžiui, teikiant paraišką dėl to paties projekto turi būti leidžiama prašyti ir ERPF, ir ESF lėšų, o vykdant statybos projektą turi būti suteikiama galimybė kartu apmokėti statybininkus.

DOMINIC ROWLES – ES patarėjas sanglaudos politikos klausimais, LGA

socialplatform

▶ „SOCIAL PLATFORM“

SANGLAUDOS POLITIKA PADĖS KOVOTI SU SKURDU IR ATSKIRTIMI

Didėjant skurdui, atskirčiai ir nedarbui, sanglaudos fondai greitai taps svarbiausia ES socialinės ir ekonominės plėtros priemone. Nors planai dėl naujo paketo galėjo būti ambicingesni, įgyvendinant jį socialiniame sektoriuje ir socialinės politikos srityje turėtų atsiverti geros galimybės. Vienas geriausiai vertinamų aspektų yra partnerystės principas, kurio laikantis į bendrą veiklą įtraukiamos pilietinės visuomenės organizacijos. Šių organizacijų žinios ir patirtis tik dar labiau sustiprins fondų lėšomis vykdomą kovą prieš skurdą ir atskirtį. Panaudojus skirtąją 23,1 proc. Europos socialinio fondo lėšų dalį bus siekiama užtikrinti, kad į projektą būtų įtraukta visuomenė, įskaitant žmones, kurie neatitinka darbo rinkos reikalavimų. Tai svarbu žinant, kad kai kurie žmonės gali niekada nepatekti į darbo rinką, o kitiems reikalinga speciali parama. Taip pat tikimės, kad skatinant tvarių ir kokybiškų darbo vietų kūrimą pavyks sumažinti prastos kokybės darbo vietų skaičių. Galiausiai, džiaugiamės, kad pritarta svarbioms išankstinėms įgyvendinimo sąlygoms.

HEATHER ROY – „Social Platform“ prezidentė

▶ EUROPOS MUNICIPALITETŲ IR REGIONŲ TARYBA (EMRT)

SVARBU ĮTRAUKTI VIETOS IR REGIONŲ VALDŽIOS INSTITUCIJAS

Naujo sanglaudos paketo patvirtinimas yra žingsnis teisinga kryptimi. Dėl jo mūsų vietos ir regionų valdžios institucijos galės vesti derybas laikydamosi stabilios teisinės bazės nuostatų ir investuoti į prioritetines sritis, kurios būtinos siekiant užtikrinti visuomenės raidą. Tai tokios sritys kaip tyrimai ir naujovės, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos įgyvendinimo procesas ir socialinė integracija. Kad politikos įgyvendinimas būtų sėkmingas, vietos ir regionų valdžios institucijos turi prisidėti prie programų kūrimo, įgyvendinimo ir paskesnių tyrimų. Tam reikalingos mišrios pajėgos, pvz., sudarytos iš valdžios institucijų, socioekonominių partnerių ir pilietinės visuomenės atstovų. Deja, 2013 m. kartu su organizacijomis narėmis vykdytas tyrimas parodė, kad tik trečdalis iš apklausoje dalyvavusių ES šalių pasirinko finansavimo prioritetus bendradarbiaudamos su mūsų savivaldybėmis ir regionais. Dėl to EMRT privalo stebėti, ar laikomasi partnerystės principo, taigi paprašė Europos Komisijos išleisti tikslų deleguotųjų aktų, kuriuose apibrėžiamas šis principas, sąrašą, kad nuo šiol būtų galima sudaryti partnerystės susitarimus.

MARLÈNE SIMÉON – Sanglaudos, teritorijų plėtros, informacinės visuomenės ir e. valdžios politikos pareigūnė

▶ ES TARYBAI PIRMININKAUJANTI LIETUVA

NAUJOS INVESTICIJŲ EFEKTYVUMO UŽTIKRINIMO PRIEMONĖS

Galų gale susitarta dėl 2014-2020 m. laikotarpio sanglaudos politikos reformos. Diskusija prasidėjo 2011 m. spalio mėn. Deryboms užbaigti prireikė dvejų metų, per kuriuos pasikeitė 5 Tarybos pirmininkės. Pagal reformą numatyta daug pakeitimų, kurie sudarys sąlygas efektyviau investuoti. Sustiprinus strateginį programavimą turėtų pagerėti bendradarbiavimo sąlygos ir skirtingų finansavimo priemonių koordinavimas. Jei investicijos bus telkiamos pagal temas ir skirstomos ES prioritetinėms sritims, galėsime aiškiau matyti sanglaudos politikos indėlį siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. Norint sukurti išankstines įgyvendinimo sąlygas, būtina užtikrinti, kad investicijos būtų tvarkomos strategiškai ir teisiškai patikimoje aplinkoje, o programų našumo reikalavimai turi būti gerai apgalvoti ir skatinti siekti realistiškų, tačiau kartu ir ambicingų rezultatų. Dabar valstybės narės ir Komisija stengiasi galutinai parengti naujus programavimo dokumentus, kad būtų galima pradėti praktiškai taikyti reformos nuostatas.

DARIUS TRAKELIS – Tarybos Struktūrinių veiksmų darbo grupės pirmininkas, Tarybai pirmininkaujančios Lietuvos atstovas (antrasis 2013 m. pusmetis)

▶REGIONŲ KOMITETAS

SANGLAUDOS POLITIKA SKATINA BENDRADARBIAVIMĄ IR SOLIDARUMĄ

2014-2020 m. sanglaudos politika buvo peržiūrėta ir reformuota remiantis nesena patirtimi ir atitinka dabartinius poreikius. Žmonės tikisi ekonomikos augimo ir sukurtų naujų darbo vietų. Kadangi sanglaudos politikos pagrindinė paskirtis – skatinti solidarumą ir nustatyti investicijų biudžetą, ji turėtų padėti siekti šių tikslų. Šaunu, kad kuriama tvirtesnė strategija ir kad iš esmės stengiamasi kurti veiklos programas, kurių rezultatai turėtų būti apčiuopiami bei tvarūs. Taip bus daug lengviau pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus ir žmonės galės aiškiau matyti Europos kuriamą pridėtinę vertę. Be to, labiau skatinama partnerystė ir pirmą kartą pabrėžiama, kad reikalingas daugiapakopis valdymas. Tai reiškia, kad visų lygių valdžios institucijos – vietinė, regioninė, šalies ir Europos valdžia – turi sugebėti vykdyti savo įsipareigojimus ir bendradarbiauti jų nepažeisdamos. Šis principas turi veikti ne tik teoriškai, bet ir praktiškai, t. y. ne tik sudarant partnerystės susitarimus, bet ir įgyvendinant veiklos programas.

LUC VAN DEN BRANDE – Regionų komiteto pirmininko pavaduotojas ir specialusis komisaro J. Hahn patarėjas sanglaudos politikos ir „Europa 2020“ klausimais, atsakingas už daugiapakopį valdymą

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

GENERALITAT
VALENCIANA

▶VALENSIJOS REGIONAS, ISPANIJA

REFORMA SUTELKTA Į TRIS STRATEGINES SRITIS

Nauji 2014-2020 m. laikotarpio sanglaudos politikos prioritetai nustatyti po ilgų ir įtemptų derybų įvairiuose lygmenyse. Valensija dalyvavo šiose derybose kartu su kitais Europos regionais. Mūsų prioritetai sutampa su reformos vertybėmis: numatoma, kad pastangos bus sutelktos trijose strateginėse srityse, kurios yra svarbiausios mūsų regione. Pirmiausia bus raginama diegti naujoves, nes jos galėtų padidinti konkurencingumą visose finansuojamose srityse ir paskatinti tikrą visuotinę plėtrą. Šis aspektas labai svarbus Valensijai, nes mes skatiname strateginių sektorių tyrimus ir plėtrą. Antras naujojo laikotarpio prioritetasis – užimtumas, kuriam skirta daugiau finansinių išteklių. Trečiasis ir, mūsų manymu, pats svarbiausias tikslas yra kova su skurdu. Ši socialinė liga paveikė milijonus europiečių ir ji yra ypač opi problema nuo ekonominės krizės kenčiančiose šalyse. Dabar itin svarbu sutelkti jėgas ir stengtis nugalėti šiuos sunkumus. Mūsų regionas prisijungs prie šios kovos.

JUAN VIESCA – Valensijos vyriausybės Europos fondų ir projektų skyriaus generalinis direktorius

BŪKITE
IŠGIRTI

regio-panorama@ec.europa.eu

Reformuota Europos sanglaudos politika

Pagrindinė investavimo politika darbo vietų kūrimui ir augimui skatinti

2014-2020 m. laikotarpio reformos turėtų kuo labiau padidinti galimos ES paramos poveikį.

Bendras ES 2014-2020 m. biudžetas

1 082 mlrd. EUR

67,5%

Kitos ES politikos, žemės ūkio, mokslinių tyrimų, išorės ir kt.

730,2 mlrd. EUR

32,5%

Sanglaudos politikos finansavimas

351,8 mlrd. EUR

NAUDOJAMOS
3 FONDŲ
LĖŠOS

1
EUROPOS REGIONINĖS
PLĖTROS FONDAS

2

EUROPOS SOCIALINIS
FONDAS

3

SANGLAUDOS FONDAS

351,8 mlrd. EUR
SANGLAUDOS FONDO LĖŠŲ

+

LAUKIAMAS VIEŠOJO IR
PRIVATAUS NACIONALINIŲ
SEKTORIŲ ĮNAŠAS

=

TIKĖTINAS DAUGIAU
nei 500 mlrd. EUR
SANGLAUDOS POLITIKOS
INDĖLIS

AUGIMAS

Pažangus
Tvarus
Integracinis

Sanglaudos politika padės siekti „Europa 2020“ tikslų

Trumpai apie „Europa 2020“

ES DEŠIMTIES METŲ
AUGIMO STRATEGIJA

Skatinamas augimas, kuris turi būti

PAŽANGUS bus investuojama į švietimą, mokslinius tyrimus ir inovacijas

TVARUS bus pereinama prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos

INTEGRACINIS bus skatinamas darbo vietų kūrimas ir skurdo mažinimas

INVESTAVIMO KRYPTYS

11 TEMINIŲ PRIORITETŲ, KURIE PADĒS SIEKTI „EUROPA 2020“ TIKSLŲ

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

Kova su klimato kaita

Švietimo ir mokymo tobulinimas

Informacijos ir ryšių technologijos

Aplinkos apsauga ir efektyvus išteklių naudojimas

Socialinė integracija

MVĮ konkurencingumas

Tvarus transportas

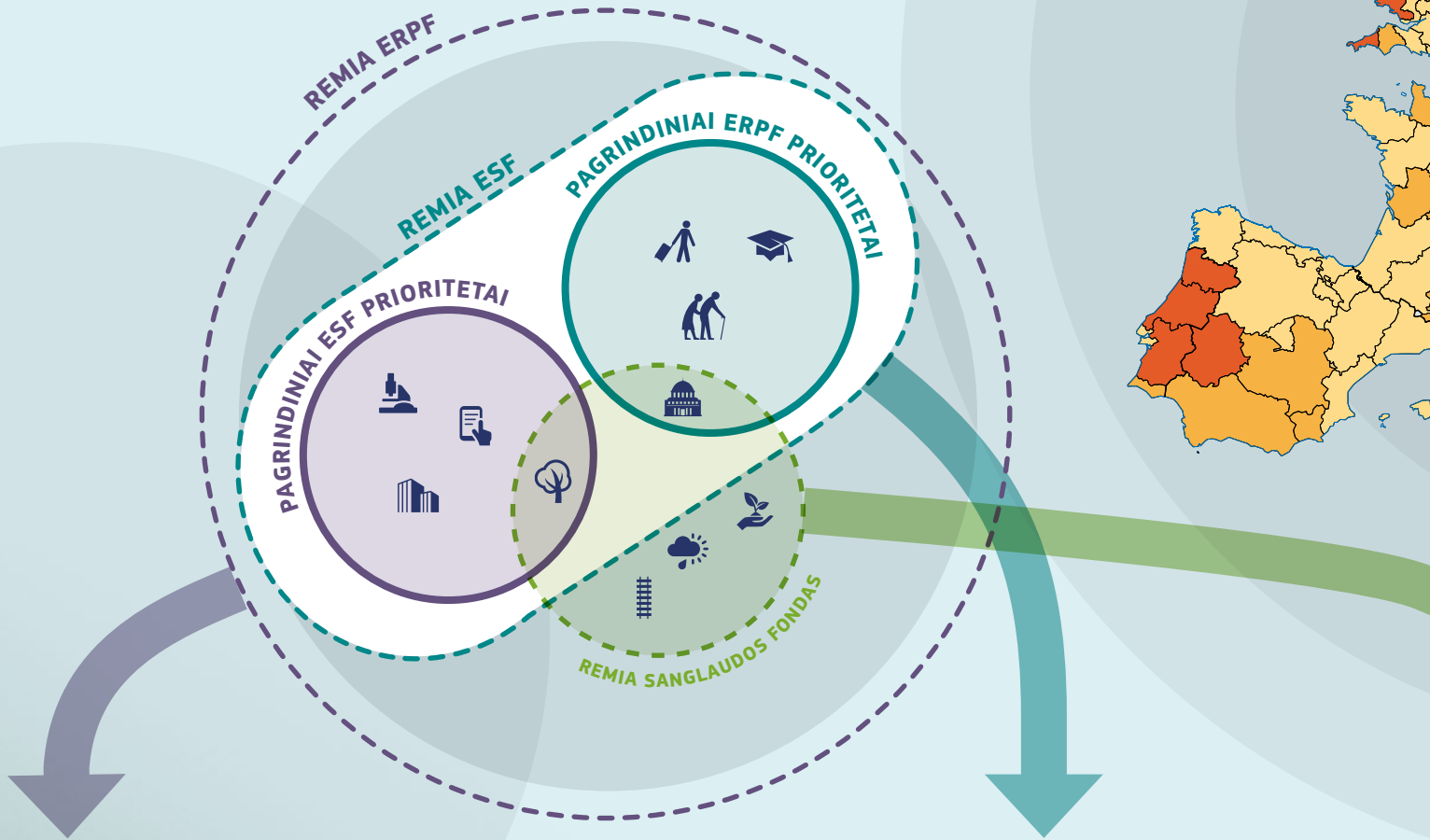
Viešojo administravimo tobulinimas

Mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika

Užimtumas ir judumas

EUROPOS REGIONINĖS PLĖTROS FONDUI

Investicijos bus skiriamos bent dviem iš keturių pagrindinių prioritetų, daugiausiai dėmesio skiriant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikai

MAŽIAU IŠSIVYSTĘ REGIONAI

12% 50%

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO REGIONAI

15% 60%

LABIAU IŠSIVYSTĘ REGIONAI

20% 80%

EUROPOS SOCIALINIAM FONDUI

Iš teminių prioritetų bus pasirinkta iki 5 investavimo sričių

60%

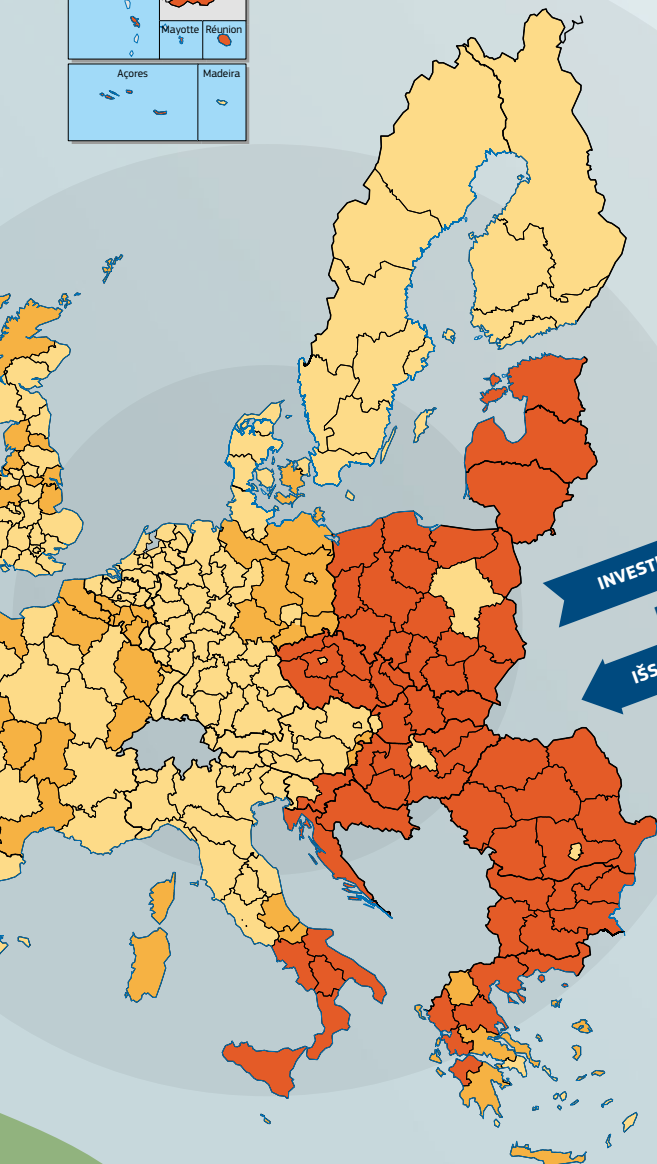
70%

80%

Lėšų dalis, skirta kovai su socialine atskirtimi, skurdū ir diskriminacija kiekvienoje šalyje

20%

NAUDA VISIEMS ES REGIONAMS

**182,2
mlrd.
EUR**

mažiau išsivysčiusiems regionams

BVP < 75% ES-27 šalių vidurkio

27% ES gyventojų

**35,4
mlrd.
EUR**

pereinamojo laikotarpio regionams

BVP 75-90% ES-27 šalių vidurkio

12% ES gyventojų

**54,3
mlrd.
EUR**

labiau išsivysčiusiems regionams

BVP > 90% ES-27 šalių vidurkio

61% ES gyventojų

INVESTICIJŲ DYDIS

PAGAL

IŠSIVYSTYMO LVGI

VISAS 2014-2020 M. SANGLAUDOS POLITIKOS FONDO (351,8 MLRD. EUR) PASKIRSTYMO PLANAS

1,6 mlrd. EUR
skiriama specialiai atokiausiems ir
retai apgyvendintiems regionams

1,2 mlrd. EUR
techninė pagalba

3,2 mlrd. EUR
jaunimo užimtumo iniciatyvai (papildomai)

0,4 mlrd. EUR
inovatyviai miestų plėtros veiklai

10,2 mlrd. EUR
Europos teritoriniam bendradarbiavimui

63,3 mlrd. EUR
Sanglaudos fondui

54,3 mlrd. EUR
labiau išsivysčiusiems
regionams

35,4
mlrd. EUR
pereinamojo
laikotarpio
regionams

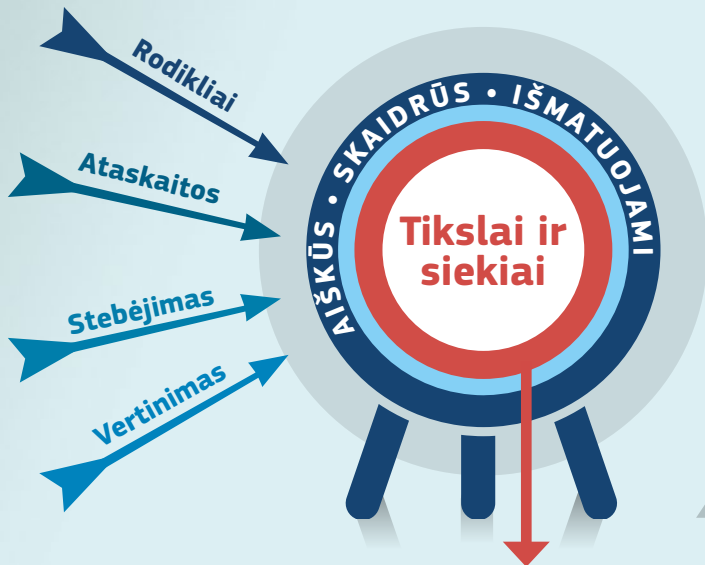
182,2 mlrd. EUR
mažiau išsivysčiusiems
regionams

SANGLAUDOS FONDUI

Investicijos skiriamos europiniams transporto tinklams ir aplinkosaugai šiose šalyse: BG, CZ, EL, ES, HR, CY, LV, LT, HU, MT, PL, PT, RO, SI, SK

2014-2020 M. POLITIKOS NAUJOVĖS

DIDESNIS DĖMESYS REZULTATAMS

6% VEIKLOS REZERVAS,
SKIRIAMAS 2019 M.

LĖŠŲ SKYRIMO SĄLYGOS*

- Aplinkosaugos teisės aktų laikymasis
- Viešųjų pirkimų sistemos
- Svarbios transporto magistralės
- Verslui palankios reformos
- Pažangiosios specializacijos strategijos

* Atsižvelgiant į pasirinktus teminius prioritetus

BENDROSIOS TAISYKLĖS

SUPAPRASTINIMAS

- Visiems Europos struktūriniais ir investicijų fondams taikomos vienodos taisyklės
- Aiškesni tinkamumo kriterijai
- Platesnis skaitmeninių technologijų taikymas (e. sanglauda)
- Tikslingesnių ataskaitų teikimas
- Paprastesnės apskaitos taisyklės
- Iš kelių fondų finansuojamos programos

Piešiant ir rašant (angl. „visual harvesting“) perteikiama žmonių istorijų esmė.

► GERESNIS IR EFEKTYVESNIS BENDRAVIMAS

DIDESNIS 2014-2020 M. SANGLAUDOS POLITIKOS PRIORITETAS

Sanglaudos politika yra ES regioninės ir užimtumo politikos įgyvendinimo priemonė, kurią taikant naudojamos Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo ir Europos socialinio fondo lėšos. 2014-2020 m. sanglaudos politikos biudžetas siekia beveik 352 mlrd. eurų ir sudaro daugiau nei trečdajį Europos Sąjungos biudžeto, tačiau ne visi Europos gyventojai supranta, kokią įtaką ši politika daro jų vietos bendruomenei.

Siekiant išsiaiškinti, ką gyventojai žino apie ES regioninę politiką ir kaip ją supranta, 2013 m. rugsėjo mėn. atlikta visos Europos nuomonių apklausa „Flash Eurobarometer“. Jos rezultatai ⁽¹⁾ (žr. lentelę 30 psl.) aiškiai parodė, kad kiekvienos ES valstybės narės ir regiono gyventojų žinios apie regioninę politiką gerokai skiriasi. Informavimas apie ES sanglaudos politikos pasiekimus šiuo metu yra vienas svarbiausių uždavinių, kuriuos turi įvykdyti vadovaujančiosios institucijos ir programas bei projektus prižiūrintys paramos gavėjai, tačiau per 2014-2020 m. finansavimo laikotarpį būtina dar geriau informuoti visuomenę apie ES sanglaudos politiką.

Komisijos Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas deda dideles pastangas, kad būtų skleidžiama daugiau informacijos apie ES sanglaudos politiką. Pavyzdžiui, išleista išorinio vertinimo ataskaita „ES regioninės politikos komunikacijos geroji praktika 2007-2013 m. ir vėliau“ (angl. „Good practices in EU regional policy communication 2007-2013 and beyond“).

Šio tyrimo rezultatai buvo panaudoti 2013 m. gruodžio 9-10 d. Briuselyje vykusioje konferencijoje, kurioje dalyvavo ES, šalių ir regionų pareigūnai, informuojantys visuomenę apie Europos struktūrinius ir investicinius fondus. Konferencijoje pavadinimu „Istorijos pasakojimas“ (angl. „Telling the Story“) buvo pabrėžiama, kad norint pakeisti žmonių požiūrį į Europos Sąjungą reikia pateikti konkretesnių geros vietinės veiklos ir teigiamos įtakos pavyzdžių.

Be to, vienas iš konferencijos tikslų buvo pasidalyti vertingomis žiniomis su vadovaujančiomis institucijomis, kol jos dar nebaigė kurti veiklos programų komunikacijos strategijų (tokios strategijos sukūrimas yra viena iš naujos sanglaudos politikos taisyklių). Komunikacijos pareigūnai sužinojo daugiau apie kitų šalių kolegų darbą, pasidalijo idėjomis ir užmezgė ryšių, taip prisidedami prie efektyvesnės Europos komunikacijos tinklo kūrimo.

Komisija taip pat ėmėsi užduoties atnaujinti ir paaiškinti esamus sanglaudos politikos komunikacijos duomenis ir taisykles.

(1) „Flash Eurobarometer“: gyventojų žinios apie ES regioninę politiką ir jos suvokimas.

▷ ES REGIONINĖS POLITIKOS KOMUNIKACIJOS GEROJI PRAKTIKA

2013 m. Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato užsakyму atliktas ES regioninės politikos komunikacijos ES valstybėse narėse gerosios praktikos vertinimas. Direktoratas taip pat siekė įvertinti savo komunikacijos metodus.

Pagal turimus duomenis atliktas tyrimas apėmė visas ES valstybes nares, o išsamus lauko tyrimas atliktas aštuoniose šalyse: Estijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Italijoje, Lenkijoje, Švedijoje ir Ispanijoje.

Kai kurie pagrindiniai kriterijai, pagal kuriuos nustatyti gerosios praktikos pavyzdžiai:

- ▶ aiškios ir paprastos kalbos vartojimas;
- ▶ inovatyvus, patrauklus, dėmesį patraukiantis ir (arba) naudotojui patogus dizainas;
- ▶ veiksmingas žiniasklaidos ir (arba) tikslinės auditorijos informavimas;
- ▶ aiškiai nurodytas ES vaidmuo ir matomumo taisyklių laikymasis.

Atliekant vertinimą, nustatyta įvairių sričių gerosios praktikos atvejų, pavyzdžiui:

- ▶ informacinės lentos nuotraukų konkursas, surengtas Estijoje, kurios pavyzdžiu vėliau pasekė ir kitos valstybės narės;
- ▶ moksleivių TV viktorina apie Europą Andalūzijoje, Ispanijoje;
- ▶ spalvinga brošiūra apie sanglaudos politiką, pristatyta į kiekvienus namus Saksonijoje, Vokietijoje;

TV viktorina apie Europą Andalūzijoje.

- ▶ trumpi informaciniai vaizdo įrašai, išleisti Lenkijoje ir Brandenburge, Vokietijoje;
- ▶ Vengrijoje vykdyta inovatyvi kampanija su meniškais instaliacijomis, kuriomis pavaizduota ES regioninių fondų nauda;
- ▶ kasmetinės projektų atvirų durų dienos Prancūzijoje ir Nyderlanduose.

Vadovaujančiosios institucijos turi sudominti visuomenę ir žiniasklaidą. Visų regionų politikos informacijos skleidėjų užduotis – surasti ir skleisti naujienų laidų vertas istorijas apie projektus, kurie sudomintų vietas, regiono ar net šalies žiūrovus.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

Užsiregistruokite „RegioNetwork“ ir peržiūrėkite visą ataskaitą: <http://bit.ly/1fpMQ5s>

▷ TELLING THE STORY (ISTORIJS PASAKOJIMAS)

INFORMAVIMAS APIE 2014-2020 M. EUROPOS STRUKTŪRINIUS IR INVESTICINIUS FONDUS

Konferencija „Telling the Story“ (Istorijos pasakojimas) buvo unikalus regionų, šalių ir Europos komunikacijos specialistų susirinkimas.

Pirmą kartą vienoje konferencijoje susitiko komunikacijos pareigūnai, atsakingi už penkis ES struktūrinius ir investicinius fondus (Europos regioninės plėtros fondą, Europos socialinį fondą, Sanglaudos fondą, Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondą). Išgirdę, kaip dirba kitų šalių ir fondų kolegos, pasidaliję

idėjomis, geros praktikos pavyzdžiais ir užmezgę naujų ryšių dalyviai sužinojo efektyvesnį bendros komunikacijos būdą.

Renginyje buvo ypač pabrėžiama, kad norint pakeisti žmonių požiūrį į Europos Sąjungą reikia pateikti konkretesnį geros vietinės veiklos ir teigiamos įtakos pavyzdžių.

Konferencijoje vykusios diskusijos buvo pavaizduotos vizualinėmis priemonėmis, taip pademonstruojant galimą inovatyvų būdą perteikti šias pavyzdines istorijas.

Istorijos pasakojimas:
rašytoja Jung Chang pasakoja savo jaudinančią istoriją.

Renginyje dalyvavo 800 žmonių iš visų 28 ES valstybių ir jis paskatino ES, šalių ir regionų komunikacijos pareigūnus bendradarbiauti skleidžiant informaciją apie Europos struktūrinius ir investicinius fondus. Sukurtas tvirtas pagrindas 2014-2020 m. finansavimo laikotarpio ESIF programų komunikacijos strategijų įgyvendinimui.

Į konferenciją suvažiavo šalių ir regionų valdžios institucijų komunikacijos pareigūnai, vadovaujančiųjų institucijų vadovai, žurnalistai, suinteresuotųjų šalių organizacijų atstovai, ES tinklų, tokių kaip „Europe Direct“ atstovai, Europos Komisijoje Briuselyje ir jos atstovybėse kitose šalyse dirbantys komunikacijos pareigūnai ir kitų ES institucijų atstovai.

Programą, pristatymus ir konferencijos vaizdinę medžiagą (įskaitant dalyvių kalbas) galite rasti „Inforegio“ svetainėje.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://ec.europa.eu/telling-the-story>

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/telling-the-story/visual_en.cfm

▶ NAUJOS 2014-2020 M. SANGLAUDOS POLITIKOS KOMUNIKACIJOS TAISYKLĖS

Supratus, kad pasakojimai apie sėkmingus vietinius projektus yra efektyviausias būdas informuoti visuomenę apie ES veiklą ir jos teigiamą įtaką, naujame Reglamente komunikacija laikoma daug svarbesniu prioritetu.

Nauji sanglaudos politikos informavimo ir komunikacijos reikalavimai buvo parengti glaudžiai bendradarbiaujant su visų ES valstybių narių INFORM tinklo komunikacijos pareigūnais. Didžiausi šios srities įpareigojimai paskirti vadovaujančiosioms institucijoms ir programų stebėjimo komisijoms.

Svarbiausi vadovaujančiųjų institucijų ir paramos gavėjų įsipareigojimai:

▶ Programos įgyvendinimo pradžios kampanijos surengimas

Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija turi surengti kiekvienos programos įgyvendinimo pradžios kampaniją ir vieną didelę informavimo kampaniją per metus. Apie kampaniją turi būti kuo plačiau informuojama žiniasklaidoje.

▶ Septynerių metų komunikacijos strategijos parengimas

Stebėsenos komitetai turi parengti kiekvienos veiklos programos septynerių metų komunikacijos strategiją (arba bendrą kelių veiklos programų komunikacijos strategiją) per šešis mėnesius nuo atitinkamos (-ų) programos (-ų) pradžios. Stebėsenos komitetas turi kartą per metus peržiūrėti įgyvendinimo eigą ir būsimus komunikacijos veiksmus.

▶ Naujos sanglaudos politikos svetainės arba portalo sukūrimas

Valstybės narės turi sukurti bendrą šalies svetainę arba portalą, kuriame būtų galima peržiūrėti visas ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo veiklos programas bei veiksmų sąrašus.

▶ Veiksmų sąrašo sudarymas

Veiksmų sąrašė turi būti pateikiama visų projektų informacija. Sąrašas turi būti pateiktas kaip skaičiuoklė arba XML formatu, kad būtų galima ieškoti duomenų, juos rikiuoti ir eksportuoti. Tačiau siekiant apsaugoti duomenis negalima skelbti paramos

gavėjų, kurie yra fiziniai asmenys, vardų. Valstybė narė arba vadovaujanti institucija turi atnaujinti sąrašą bent kas 6 mėn.

► Šalies informacijos ir komunikacijos pareigūnų paskyrimas

Kiekviena valstybė narė turi paskirti šalies informacijos ir komunikacijos pareigūną, atsakingą už šalies svetainės arba portalo, skirto sanglaudos politikai, sukūrimą ir priežiūrą. Šis pareigūnas taip pat turi koordinuoti vieno ar daugiau fondų komunikacijos veiklą šalies ir kituose komunikacijos tinkluose.

► Komunikacijos pareigūno paskyrimas

Reikia paskirti kiekvienos programos komunikacijos pareigūną (tas pats asmuo gali būti atsakingas už kelias programas).

► DAUGIAU INFORMACIJOS

INFORM network:

http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/networking/index_en.cfm

Regulation:

<http://europa.eu/!Gy78UT>

► Informacijos pateikimas informacinėse lentose, lentelėse, plakatuose ir svetainėse

Jei ERPF ir Sanglaudos fondo infrastruktūros projektui ar darbams skirta daugiau nei 500 tūkst. eurų viešosios paramos, darbų vykdymo laikotarpiui įgyvendinimo vietoje turi būti pakabinta laikina informacinė lenta, o užbaigus projektą – nuolatinė lentelė.

Jei projektui skiriamos lėšos neviršija 500 tūkst. eurų, šalia įėjimo į paramos gavėjo pastatą turi būti pakabintas plakatas (mažiausiai A3 formato).

Savo svetaines turintys paramos gavėjai turi jose informuoti visuomenę apie projektą, jo tikslus, rezultatus ir ES suteiktą finansinę paramą.

► „EUROBAROMETRO“ APKLAUSA

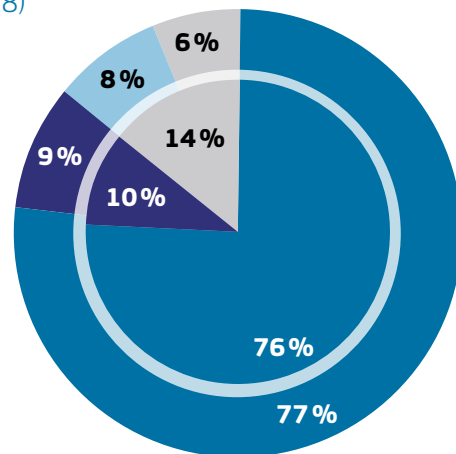
GYVENTOJŲ ŽINIOS APIE ES REGIONINĘ POLITIKĄ IR JOS SUVOKIMAS

Ši apklausa atlikta 28 ES valstybėse narėse 2013 m. rugsėjo 23-25 d. Apklausti maždaug 28065 respondentai iš skirtingų socialinių ir demografinių grupių, o rezultatai palyginti su panašios apklausos, atliktos 2010 m. birželio mėn., rezultatais.

Daugiau nei trys ketvirtadaliai žmonių, žinojusių apie investicijas į projektus jų vietovėje, mano, kad bendrai finansuojami projektai turės teigiamos įtakos jų regiono ar miesto ekonominei ir socialinei plėtrai.

Palyginus su 2010 m. atlikta panašia apklausa, apie politiką žino toks pats respondentų skaičius (34%). Daugiausiai su politika susipažinusių žmonių yra Lenkijoje (80%), Lietuvoje ir Čekijos Respublikoje (po 67%).

DAUGIAU NEI TRYS KETVIRTADALIAI (77%) APIE ES BENDRAI FINANSUOJAMUS PROJEKTUS GIRDĖJUSIŲ RESPONDENTŲ TEIGIA, KAD PROJEKTAI PADARĖ TEIGIAMĄ ĮTAKĄ. PALYGINUS SU 2010 M. BIRŽELIO MĖN., ŠIS SKAIČIUS ŠIEK TIEK PADIDĖJO (PER 1%).
(ES-28)

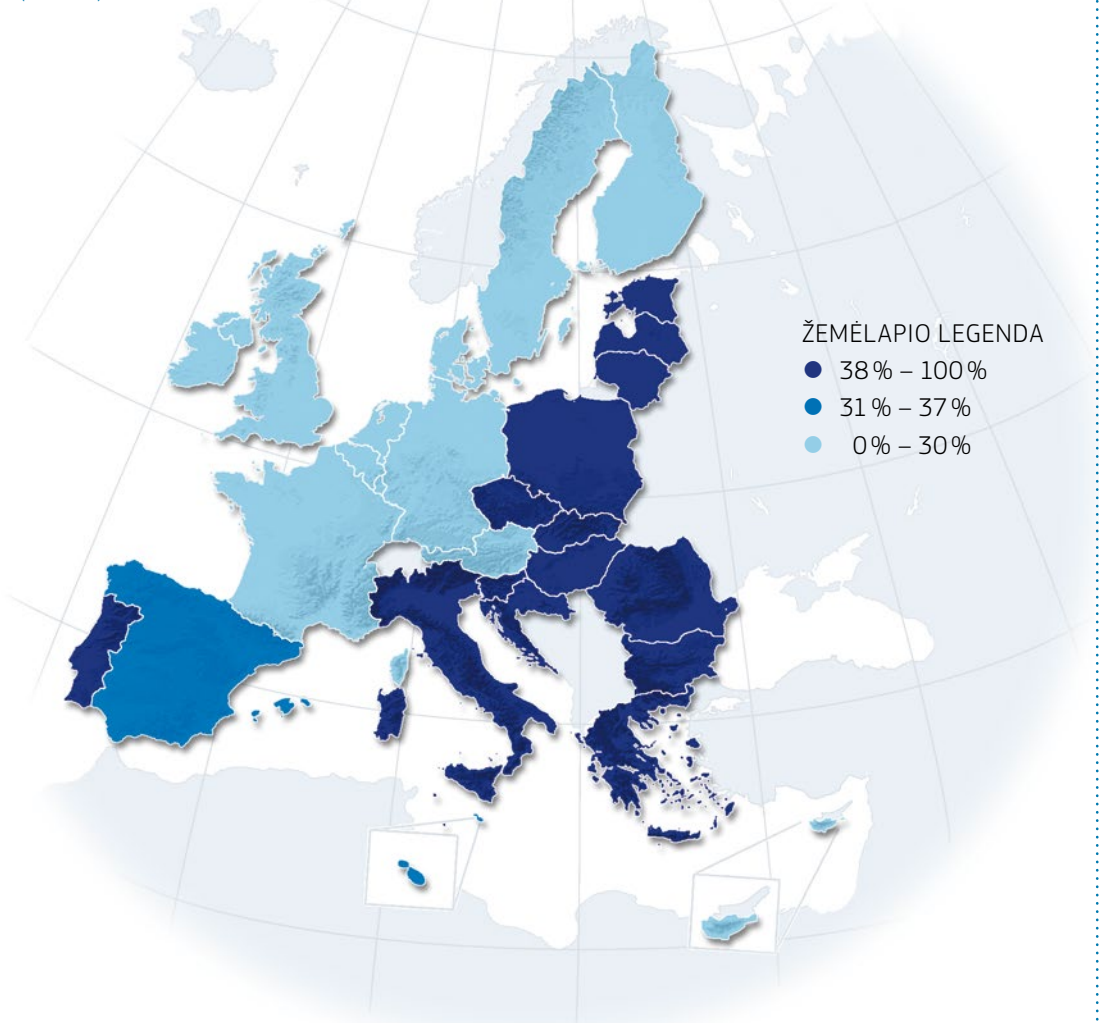
- Teigiama įtaka
- Neigiama įtaka
- Jokios įtakos
- Nežinau

Vidinė skritulinės diagramos dalis: FL298, 2010 m. birželio mėn.

Išorinė skritulinės diagramos dalis: FL384, 2013 m. rugsėjo mėn.

	PL	80%
	LT	67%
	CZ	67%
	LV	65%
	SK	65%
	HU	62%
	BG	62%
	SI	60%
	EE	53%
	PT	51%
	IT	48%
	RO	46%
	HR	39%
	EL	38%
	MT	35%
	EU	34%
	ES	33%
	FR	28%
	IE	27%
	LU	27%
	CY	24%
	FI	24%
	SE	23%
	BE	17%
	AT	16%
	DE	15%
	NL	15%
	DK	13%
	UK	10%

APIE EUROPOS FINANSINĘ PARAMĄ REGIONAMS IR MIESTAMS ŽINANČIŲ ŽMONIŲ SKAIČIUS SVYRUOJA NUO 80% LENKIJOJE IKI 10% DIDŽIOJOJE BRITANIJOJE. (ES-28)

Teigiama įtaka

Šalies tinkamumas gauti ES regioninių fondų paramą glaudžiai susijęs su žmonių, žinančių apie ES bendrai finansuojamus projektus, skaičiumi. Be to, yra glaudus ryšys tarp asmeninės naudos iš ES finansuojamo projekto ir suvokimo, kad šie projektai daro teigiamą įtaką.

Televizija išlieka pagrindiniu ES regioninės politikos bendrai finansuojamų projektų informacijos šaltiniu, o tokiose šalyse kaip Vokietija ir Suomija pagrindiniai informacijos šaltiniai yra vietiniai ir regioniniai laikraščiai. Informacinės lentos buvo nurodomos kaip pagrindiniai pirminės informacijos šaltiniai Airijoje ir Vengrijoje. Pagrindinis jaunimo nuo 15 iki 24 m. amžiaus informacijos šaltinis yra internetas.

Dauguma apklaustųjų (52%) mano, kad ES turėtų investuoti į visus savo regionus, o 42% teigia, kad investicijos turėtų būti skirstomos tik skurdesniems regionams. Tai svarbus pokytis nuo 2010 m. birželio mėn., kai dauguma žmonių manė, kad ES turėtų investuoti tik į skurdesnius regionus (49%), o kiti respondentai paminėjo visus regionus (47%).

Iš šios ataskaitos matyti, kad tiek Europos Komisija, tiek ES regioninės politikos projektų vadovaujančiosios institucijos bei paramos gavėjai turėtų informuoti gyventojus apie vykdomus projektus ir jų pasiekimus.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

Flash Eurobarometer report:

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

▶ PAGRINDINIS EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO VYKDANT SANGLAUDOS POLITIKOS REFORMĄ

2014-2020 M. SANGLAUDOS POLITIKOS GAIRĖS

Danuta Hübner – Europos Parlamento narė, Europos Parlamento Regioninės plėtros komiteto pirmininkė.

2009 m. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Europos Parlamentas pirmą kartą tapo viena iš sanglaudos politikos teisėkūros institucijų. Rengiant naująjį reglamentą, pagrindinį vaidmenį atliko Europos Parlamento Regioninės plėtros komiteto (REGI) nariai. Komitetas laikėsi tvirtų pozicijų, siekdamas užtikrinti, jog įgyvendinant ES tikslus sanglaudos politika būtų nukreipta į rezultatus ir vietinius, regioninius bei nacionalinius poreikius.

PANORAMA KALBINA EUROPOS PARLAMENTO REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETO (REGI) NARIUS APIE NAUJOJO TEISĖS AKTŲ PAKETO FORMAVIMĄ.

– Žr. 34-35 psl. ▶

KIEK BUVO ATSIŽVELGTA Į EUROPOS REGIONINIŲ ORGANIZACIJŲ ĮNAŠĄ?

Per pastaruosius dvejus su puse metų Europos vietinės ir regioninės organizacijos atliko svarbų vaidmenį ruošiantis teisėkūros procedūroms ir jas įgyvendinant. Šios organizacijos požiūrį išdėstančius dokumentus pateikė ir pristatė anksčiau nei REGI komitetas. Be to, jos palaikė produktyvius santykius su komiteto pirmininke ir pranešėjais. Komitetas visapusiškai atsižvelgė į jų požiūrį. Šios suinteresuotosios šalys yra svarbus informacijos šaltinis Europos Parlamentui, todėl labai svarbu išsiaiškinti jų požiūrį ir indėlį.

„Į šias diskusijas įsitraukiame kaip viena iš pilnateisių teisėkūros institucijų, kad daugiau dėmesio būtų skiriama nebe sanglaudos politikos stabilumui, bet augimui“, – teigė Europos Parlamento Regioninės plėtros komiteto pirmininkė Danuta Hübner, 2011 m. spalio mėn. paskelbdama tarpparlamentinio susitikimo su Europos Parlamento nariais, jų nacionaliniais partneriais, Europos Komisija ir Ministrų Taryba pradžia.

REGI bei Užimtumo ir socialinių reikalų (EMPL) komitetai paskyrė septyniems pranešėjams prižiūrėti sudėtingas derybas, kurios vyks ateinančius dvejus metus. Du pagrindiniai pranešėjai – Lambert van Nistelrooij (ELP, NL) ir Constanze Krehl (S&D, DE) – padėjo užtikrinti politinę dviejų didžiausių frakcijų paramą.

- ▶ Politinis Europos Parlamento ir Europos Komisijos dialogas dėl pasiruošimo teisėkūros procedūrai vyko iki 2011 m. spalio mėn. Jis suteikė galimybę išsiaiškinti pagrindinius politinius klausimus ir palengvinti diskusiją politiniu lygiu. Kaip neformalus Parlamento diskusijų forumas buvo įsteigta atieties sanglaudos politikos darbo grupė. Įsteigus šią grupę, surengta daug posėdžių, konsultacijų ir viešų svarstymų, kuriuose dalyvavo susijusios šalys: NVO, pilietinės visuomenės, regioninės organizacijos ir t. t. Ši atvira procedūra suteikė galimybę sujungti skirtingų šalių požiūrius.
- ▶ 2012 m. liepos mėn. Europos Parlamentas nustatė savo derybinę poziciją dėl teisės aktų paketo, susijusio su pasiūlymais dėl reformos. Komisijos pasiūlymuose dėl teisės aktų buvo pateikta daugiau kaip 3 000 pakeitimų.
- ▶ Trišalio dialogo diskusijose dalyvavo Parlamento, Tarybos ir Komisijos nariai. Kad būtų pasiektas susitarimas dėl reglamentų projekto, reikėjo surengti apie 100 posėdžių.

- ▶ 2013 m. lapkričio mėn. Parlamento Regioninės plėtros komitetas patvirtino su Taryba sudarytą susitarimą, nutiesusį kelią 351,8 milijardų eurų investicijų ES regionuose politikai. Šis susitarimas turi įsigalioti numatytu laiku.

Danuta Hübner, nuo 2012 m. pirmininkavusi visiems derybų su Taryba posėdžiams, teigė: „Po ilgiau kaip metus trukusių derybų su Taryba ir Komisija mums pavyko pasiekti susitarimą dėl ES regioninės politikos reformos, kuria skatinama investicijas orientuoti į pagrindines ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo sritis, kaip apibrėžta bendrame strategijos „Europa 2020„ taisyklių rinkinyje, taikomame visiems ES fondams, todėl šis procesas taps paprastesnis.“

Kas dar turi būti padaryta?

Dabar kompetentingi Parlamento komitetai turi užimti poziciją dėl deleguotųjų aktų. Europos Komisija jau patvirtino pirmąjį ir vieną iš svarbiausių aktų – Europos partnerystės elgesio kodeksą, kuriame nustatomos sąlygos dėl partnerių įtraukimo į 2014–2020 m. partnerystės susitarimų, programų ruošimo ir įgyvendinimo procesus.

Parlamento REGI sekretoriatas dalyvauja parengiamuosiuose ekspertų posėdžiuose ir palaiko nuolatinį ryšius su Komisijos Regioninės ir miesto politikos generaliniu direktoratu.

Koks Parlamento vaidmuo įgyvendinant šią politiką?

Viena iš pagrindinių Parlamento funkcijų – vykdyti priežiūrą. Tuo daugiausia užsiima parlamentų komitetai, prižiūrintys politikos įgyvendinimo procesą. Sanglaudos politika ypatinga tuo, jog ji įgyvendinama taikant pasidalijamąjį valdymą, į kurį įtrauktos Europos institucijos, Komisija ir valstybės narės, valdančios per savo nacionalines, regionines ir vietines valdžios institucijas. Todėl, nors pagal Sutarties sąlygas Parlamentui atsakinga tik Komisija, Parlamento vykdoma politikos įgyvendinimo priežiūra liečia ne tik Europos Komisiją, bet ir kitas institucijas. Taigi, politikos priežiūros ir vertinimo tobulinimas plačiaja prasme yra REGI komiteto uždavinys.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://www.europarl.europa.eu/committees/lt/regi/home.html>

▶ SOCIALINIO SANGLAUDOS POLITIKOS ASPEKTO RĖMIMAS

CONSTANZE KREHL

Europos Parlamento, Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos ir Regioninės plėtros komiteto narė (viena iš bendrųjų nuostatų reglamento pranešėjų)

▶Sėkmingos derybos

Esu patenkinta bendru derybų dėl naujojo reglamento rezultatu. Jam pasiekti prireikė dviejų metų sunkaus darbo ne tik kompiliuojant 3000 pakeitimų, bet ir drauge su antruoju pranešėju Lambert van Nistelrooij ir Parlamento derybų komanda dalyvaujant šimtuose posėdžių bei dalyvaujant daugiau nei 90 trišalių dialogų su Taryba ir Komisija. Žinoma, norėtusi kitokių kai kurių problemų sprendimo rezultatų, tačiau ne visų institucijų nuomonės dėl to sutampa. Visgi mums pavyko susitarti ir pasiekti kompromisą, kuriuo užtikrinama, jog per ateinančius septynerius metus bus formuojama sėkminga ir moderni sanglaudos politika.

▶Makroekonominės sąlygos

Vykstant deryboms, kilo du ginčytini klausimai, susiję su makroekonominėmis sąlygomis ir veiklos rezervu. Kaip socialdemokratė, aš visuomet pasisakiau prieš makroekonominės politikos mechanizmo įtraukimą į sanglaudos politiką ir siekiau, kad jis būtų pašalintas iš reglamento. Kadangi Komisija ir Taryba mūsų pozicijos nepalaikė, šis mechanizmas tebėra reglamento dalis, tačiau mums pavyko gerokai susiaurinti jo straipsnio formuluotę – dėl to turiu vilties, kad šis mechanizmas niekada neįsigalios. Dėl valstybės narės finansinių nesėkmių nereikėtų kaltinti regiono.

Veiklos rezervo idėja yra išties gera, tačiau kyla klausimas, kaip ją įgyvendinti praktiškai. Ar projektai išliks gana novatoriški ir išradingi, ar standartai bus susiaurinti vien tam, kad būtų galima įgyvendinti tam tikrus tikslus ir pasiekti veiklos rezervą? Be to, mano nuomone, veiklos rezervas yra sumanus Tarybos žingsnis siekiant sutaupyti pinigų iki programavimo laikotarpio pabaigos, todėl negaliu pritarti šiai idėjai.

▶Ekonomikos skatinimas

Ekonominės ir finansinės krizės laikotarpiu sanglaudos politika yra vienas iš efektyviausių ES instrumentų, kuriuo skatinama ekonomika ir nuolatinis darbo vietų kūrimas, taip pat remiami tyrimai ir inovacijos. Labiausiai nuo krizės nukentėję regionai toliau bus remiami taikant didesnę bendrojo finansavimo procentinę dydį, taip siekiant paskatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Kaip ir ankstesniais metais, mažiau išsivystę ES regionai ir toliau liks pagrindinis finansavimo prioritetas. Šiems regionams įsipareigota skirti daugiau kaip 182 milijardus eurų.

▶Socialinių tikslų rėmimas

Naujuoju reglamentu užtikriname, kad socialinėms problemoms spręsti bus skiriama pakankamai investicijų. Keturi naujojo reglamento teminiai prioritetai yra susiję su Europos socialiniu fondu: nuolatinio ir kokybiško darbo vietų kūrimo rėmimu, socialinės integracijos skatinimu, investicijomis į švietimą, institucinių galimybių kūrimo stiprinimu. Be to, naujuoju reglamentu įvedėme fiksuotą ESF kvotą – 23,1% viso finansavimo turi būti skiriama Socialiniam fondui. Toks padidėjimas svarbus daugeliui valstybių narių, nes juo užtikrinama reikiama parama socialiniams sanglaudos politikos aspektams.

▶ INVESTAVIMO STRATEGIJA, SIEKIANT PERTVARKYTI EUROPOS EKONOMIKĄ

LAMBERT VAN NISTELROOIJ

Europos Parlamento, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos ir Regioninės plėtros komiteto narys (vienas iš bendrųjų nuostatų reglamento pranešėjų)

▶ Artėja tikra revoliucija

Naujasis reglamentas ir su juo susijusi toli siekianti strategija reikalauja tikrą revoliuciją įgyvendinant sanglaudos politiką. Padėti valstybėms narėms suprasti naują veiklos būdą ir juo pakeisti esamą buvo tikras iššūkis.

Buvome tvirtai pasiryžę parodyti, kad situacija nebus tokia, kokia buvo praeityje. Prieš gaunant pinigus, reikės atitikti išankstines sąlygas. Pinigai bus veiksmingai investuojami tose srityse, kurios įeina į bendrąjį planą, skirtą Europos ekonomikai atgaivinti. Per ilgai truncančias derybas su valstybėmis narėmis daugybėje trišalių posėdžių siekėme užtikrinti, kad strategija būtų įgyvendinama pagal planą.

▶ Europai skirtas verslo planas

Sanglaudos politika šiuo metu yra pagrindinė Europos investavimo strategija. Tai dalis to, ką pavadinau verslo planu, kurio paskirtis yra plėsti regionų potencialą ir sugrąžinti Europai pasaulyje pirmaujančios ekonominės jėgos statusą.

Svarbi šios strategijos dalis yra pažangioji specializacija. Siekiame, kad fondų lėšos padėtų regionams strategiškai vystyti tiek patiems regionams, tiek Europai naudingas sritis. Tai darydami jie gali pasitelkti papildomus įgūdžius, įgytus vystant kitus regionus. Aš tai suvokiu kaip pakopą į tobulumą: nauji regionai gali plėtoti savo geriausias savybes, kad taptų labiau išsivysčiusiomis Europos vietovėmis.

▶ Orientavimasis į išsikeltus prioritetus

Teminis tikslų sutelkimas – tai tų sričių, į kurias Europa turi investuoti ir kurias turi tobulinti, kad atgautų savo pozicijas pasaulyje, išskyrimas. Taikant naująjį metodą, bus investuojama į MTTP ir žinių infrastruktūrą – tvirtą būsimą konkurencingumo ir darbo vietų kūrimo pagrindą. Apibrėžėme sritis, į kurias Europa turi investuoti. Valstybės narės ir regionai gali pasirinkti su šiomis sritimis susijusius prioritetus.

▶ Didesnė fondų tarpusavio sąveika

Svarbiausi ateinančių metų iššūkiai susiję su klausimu, kaip pasiekti didesnę penkių Europos struktūrinių ir investicinių fondų ir MTTP fondų tarpusavio sąveiką. Mums reikia naujo metodo, kad galėtume pasitelkti neišnaudotus naujų valstybių narių gebėjimus.

Strateginis projektų įgyvendinimo planas suteikia galimybę sujungti skirtingų fondų lėšas. Juo užtikrinamas integruotas metodas ir politikos įgyvendinimo efektyvumas. Bendros strateginio planavimo ir programavimo nuostatos ir bendras teminių tikslų sąrašas užtikrina bendros atsakomybės už strategijos „Europa 2020“ tikslus prisiėmimą.

Šiuo metu turime bendrąjį reglamentą dėl struktūrinės ir investicijų politikos instrumentų, kurie yra susieti su strategijos „Europa 2020“ tikslais. Tai didelis žingsnis siekiant didesnės sanglaudos bei didesnio šios politikos poveikio ir matomumo visoje Europoje. Per partnerystės susitarimus ir veiksmų programas valstybės narės ir regionai prisiima atsakomybę už savo strategijas ir įsipareigoja jas iki galo įgyvendinti.

▶ FONDŲ LĖŠOS NETRUKUS BUS PRADĖTOS TEIKTI

PRADĖTI FORMUOTI PARTNERYSTĖS
SUSITARIMAI IR VEIKSMŲ PROGRAMOS

Ūkininkas ir vėjo turbinų savininkas, gyvenantis Samsės saloje; šioje saloje įsikūrusi Energetikos akademija yra svarbiausias atsinaujinančios ir tvariosios energijos mokslinių tyrimų ir informacijos centras Danijoje.

Suderinus sanglaudos politikos teisės aktų paketą ir jam įsigaliojus, visas dėmesys buvo sutelktas į partnerystės susitarimų ir veiksmų programų patvirtinimą ir įgyvendinimą. Dauguma valstybių narių savo partnerystės susitarimų projektus oficialiai pateikti turėtų vasario mėnesį. Šie susitarimai turi būti suderinti su ES ekonomikos augimo tikslais ir strategijos „Europa 2020“ nuostatomis.

Sparčiai atlikti parengimo darbai

Siekiant paspartinti partnerystės susitarimų (PS) ir veiksmų programų (VP) rengimo procesą, įdėta daug pastangų. 2012 m. birželio mėn. Komisija paragino valstybes nares įsitraukti į neformalų dialogą dėl kito programavimo laikotarpio. Vėliau tais pačiais 2012 m. visoms valstybėms narėms ji išsiuntė požiūrį išdėstančius dokumentus, kuriuose pateikė savo nuomonę apie plėtros poreikį ir finansavimo iš Europos struktūrinių ir investicinių (ESI) fondų prioritetus kiekvienoje valstybėje narėje.

Šis neformalus procesas buvo pradėtas siekiant užtikrinti, kad pačioje naujojo laikotarpio pradžioje būtų pradėta investuoti į regionų ekonomikos augimo, konkurencingumo ir darbo vietų kūrimo skatinimą.

Valstybės narės išnaudojo visas šio neformalaus dialogo galimybes – dauguma jų pateikė savo siūlomus partnerystės susitarimus Komisijos ekspertams, kad šie juos atidžiai išanalizuotų. Vėliau buvo gražintos neformalios pastabos apie šiuos projektus, o daugeliu atvejų ir apie VP.

Dauguma valstybių narių šiuo metu yra gerokai pažengusios į priekį su savo partnerystės susitarimais, todėl Komisija tikisi, jog greitai galės juos patvirtinti ir sudaryti sąlygas, kad investicijos būtų pradėtos vykdyti laiku.

Partnerystės susitarimų pagrindas – tikslesnis strategijos „Europa 2020“ tikslų atitikimas

Partnerystės susitarimo prioritetus būtina glaudžiai derinti su strategijoje „Europa 2020“ išdėstytais tvaraus ir integracinio augimo tikslais. Labai svarbu, kad visos valstybės narės suprastų būtinybę koncentruoti lėšas pagrindinėse augimo srityse, taip bus išvengta finansavimo skaidymo daugeliui objektų finansuoti. Reformuota 2014-2020 m. sanglaudos politika vykdoma su ES bendrosios ekonominės politikos koordinavimo procedūra, kuri yra prižiūrima pagal Europos semestro proceso reikalavimus.

Siekiant toliau gerinti bendrosios politikos koordinavimą, 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui reglamentuose numatytas finansavimas iš kelių fondų. Todėl bendrasis programų skaičius bus sumažintas nuo 363 iki 311 VP, trečdalis iš jų turėtų būti finansuojamos kelių fondų lėšomis. Siekdamas supaprastinti bendrojo metodo taikymą, atitinkamos Komisijos tarnybos glaudžiai bendradarbiauja su valstybėmis narėmis.

Pažangios inovacijos

Pagal pažangaus augimo principą investicijos labiausiai sutelktos į mokslinius tyrimus ir inovacijas (MTI), skaitmeninę darbotvarkę ir paramą MVĮ. Daugelyje regionų pažangi specializacija šiuo metu labai išplėtotą – jie realizuoja savo potencialą remdami ekonomikos pertvarkymą ir šiuo metu ruošia savo regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, susijusias su pažangia specializacija (RIS3), kuri apima tiek inovacijas, tiek IKT.

MTI prioritetų (ypač verslo tyrimų srities) nustatymas užtikrina didesnes investicijas regione, palyginti su ankstesniais programavimo laikotarpiais. Kai kurios valstybės narės pristatė programas, kuriose pateikiamos aiškios sąsajos tarp skaitmeninės ekonomikos ir inovacijų.

Beveik visos valstybės narės mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) konkurencingumo stiprinimą suvokia kaip svarbiausią nacionalinio ir regioninio augimo strategijos užduotį, tačiau daugeliu atvejų per mažai dėmesio skiriama didesnę pridėtinę vertę teikiančioms veikloms, kurios užtikrintų tvariausią ilgalaikį ekonomikos augimą.

Smulkaus verslo finansavimas ir toliau lieka viena iš didžiausių kliūčių daugelyje valstybių narių, todėl 2013 m. spalio mėn. Europos Komisijos išvadose pateikta tokia nuostata: „Su finansavimu iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų (ESIF) susijusios derybos turi būti vedamos siekiant padidinti bendrą ES paramą, kuri 2014–2020 m. laikotarpiu iš šių fondų teikiama poreikiais grindžiamoms MVĮ finansinėms priemonėms, tuo tarpu šalims, kuriose sąlygos išlieka sudėtingos, teikiama parama turi būti padidinama bent dvigubai.“ Be to, būtina pašalinti kredito srautų kliūtis.

Komisija stengiasi paskatinti valstybes nares įvertinti, kaip šiame kontekste geriausiai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis, remiantis išankstiniu vertinimu, kuriame nustatyti rinkos trūkumai ar neoptimali investavimo situacija, atitinkami investicijų poreikiai, galimas privataus sektoriaus dalyvavimas ir gauta pridėtinė vertė.

Į ESIF programų paramą gali būti įtraukiamos finansinės priemonės, nustatytos nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu ar

„**Esu tvirtai įsitikinęs, kad programa yra daugiau nei atskirų projektų suma. Atitinkamo regiono programa turi atspindėti ryškia ateinančių metų strateginės plėtros viziją. Ši vizija turi būti įgyvendinama vykdant projektus.**“

KOMISARAS JOHANNES HAHN

tarpvaldybiiniu lygiu ir valdomos vadovaujančiosios institucijos arba jai atsakingos. Į ją taip pat gali būti įtraukiamos ES lygmeniu nustatytos ir Komisijos valdomos finansinės priemonės. Be to, buvo įtrauktos konkrečios nuostatos, susijusios su specialiuju finansiniu priemoniu, į kurias įeina ESI fondai, kitos ES biudžeto ir EIB / EIF lėšos, įgyvendinimu siekiant skatinti bankų paskolas MVĮ.

Ekologiška Europa

Trys sanglaudos politikos teminiai tikslai yra skirti tvariam augimui skatinti, tai: mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos rėmimas; prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas; aplinkos apsauga ir efektyvaus išteklių naudojimo skatinimas. Šie tikslai atspindi kelių valstybių narių partnerystės susitarimuose, kuriuose energijos, klimato kaitos ir aplinkosaugos klausimai yra puikiai integruoti į bendrą ekonominio augimo strategiją ir plėtros poreikių vertinimą.

Kelios valstybės narės išskyrė arba energijos vartojimo efektyvumą, arba atsinaujinančią energiją. Kai kurios valstybės narės sujungė terminus „pažangus“ ir „ekologiškai tvarus augimas“, integruodamos aplinkosaugos, energijos ir klimato kaitos klausimus į pažangios specializacijos metodus.

Tačiau daugeliu atvejų tvarios plėtros integravimo procesas nėra pakankamai pažangus, jį įgyvendinant trūksta praktinių elementų, kurie užtikrintų klimato, energijos ir aplinkosaugos aspektų įgyvendinimą visose šalyse.

Kalbant apie transporto sritį, beveik visos valstybės narės šiuo metu mano, jog naujajame reglamente nustatytas strategiškesnis metodas yra teigiamas žingsnis į priekį. Tačiau svarbu parengti patikimas nacionalines transporto sistemos strategijas su aiškiais koordinavimo mechanizmais, kuriais pagal TEN-T tinklų programą skatinama sąveika su Europos infrastruktūros tinklų priemone, kad būtų atsakyta investuoti į nedidelį poveikį darančius mažus atskirus projektus, pvz., vietinius kelius.

Investicijos į žmones

Europos socialiniam fondui pirmą kartą bus taikoma mažiausia garantuojama bendrųjų sanglaudos politikos išlaidų dalis. Būtina užtikrinti, kad 20% fondo lėšų būtų panaudojama teminiams socialinės integracijos tikslams nacionaliniu lygiu įgyvendinti.

Galima pastebėti, kad daugumoje valstybių narių didelis dėmesys jau skiriamas teminiam integracinio augimo tikslui. Remiant skurdo mažinimo programas ir skatinant aktyvią integraciją, siekiant švietimo tikslų bei investuojant į mokymąsi visą gyvenimą, sudaromas aiškus pagrindas investicijoms, skirtoms užimtumo lygiui didinti, ypač kalbant apie jaunimą, moteris ir vyresnio amžiaus darbuotojus.

Be to, kai kuriose srityse, pvz., sveikatos apsaugos, vienas iš pagrindinių uždavinių, kuriuos turi spręsti valstybės narės, yra apibrėžti investicijų į infrastruktūrą poreikius. Tai turėtų padėti įgyvendinti skurdo mažinimo tikslą, didinant galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Bendrasis politinis prioritetas yra susijęs su parama romų ir kitoms socialiai atskirtoms bendruomenėms. Todėl svarbu, kad partnerystės susitarimuose būtų apibrėžta, kaip taikant integruotą metodą atitinkami ESI fondai prisidės įgyvendinant keturis romų bendruomenės integravimo tikslus (švietimo, užimtumo, sveikatos ir būsto). Šiuos tikslus galima įgyvendinti arba derinant veiksmus, arba taikant aiškia, bet ne išskirtinę paramą.

Didesnis dėmesys rezultatams

Pagrindinis rezultatas, kurio siekiama, yra aiškių ir konkrečių iš ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo finansuojamų VP tikslų išsikėlimas. Tai reiškia dideles permainas vykdant daugelį programų.

Mažas gautų VP projektų skaičius rodo, kad suformuluoti aiškiai apibrėžtus tikslus yra sunkus uždavinys. Rengiant kai kurias programas nėra aišku, kaip investicijos, visų pirma, į infrastruktūrą, transportą ir turizmą, prisidės siekiant programų tikslų. Tačiau neformalus už programas atsakingų institucijų ir Komisijos susitikimai iš esmės buvo konstruktyvūs ir antroji programų versija buvo gerokai patobulinta.

Remiantis iki šiol įgyta patirtimi pastebima, kad reikalavimą orientuotis į rezultatą įmanoma įvykdyti įgyvendinant visų tipų programas, netgi tokias, kurios savo kontekstu ir finansine apimtimi labai skiriasi nuo kitų.

Suomijoje vykdomas žinių ir praktikos laboratorijos projektas, kuriuo siekiama kurti švietimo institucijoms skirtas ir darbo vietose pritaikomas teorijas, priemones ir praktinius modelius.

„Turime investuoti dabar ir padaryti viską, kad programos būtų pradėtos įgyvendinti laiku. Tačiau šios programos turi būti kokybiškai parengtos ir atspindėti aiškia plėtros viziją. Komisija nepriims nekokybiškai parengtų programų vien dėl to, kad jas būtų galima pradėti įgyvendinti kuo greičiau.“

KOMISARAS JOHANNES HAHN

Dar vienas naujas elementas yra veiklos rezultatų planas. Veiklos rezultatų planą galima sudaryti tik taikant aiškia programos intervencijos logiką bei žinant aiškia kiekvieno prioriteto finansinę struktūrą ir rezultatus. Kitais žodžiais tariant, kiekvienos programos veiklos rezultatų planus galima kurti tik gana vėlyvame rengimo proceso etape.

Pagrindinis veiklos rezultatų planų uždavinys yra gana aukšto lygio kiekybinių tikslų rodiklių nustatymas.

Suplanuota veikla

Vadinamajame Bendrųjų nuostatų reglamente, priimtame 2013 m. gruodžio 20 d., nustatytas PS ir VP pateikimo ir priėmimo tvarkaraštis.

Kiekviena valstybė narė Komisijai turi pateikti savo partnerystės susitarimus per 4 mėnesius nuo reglamento įsigaliojimo. Komisija savo ruožtu per 3 mėnesius nuo PS pateikimo dienos turi pateikti savo pastabas ir ne daugiau nei per 4 mėnesius priimti susitarimą; taikoma sąlyga, kad valstybė narė atitinkamai atsižvelgė į Komisijos pateiktas pastabas. Tai reiškia, kad pagal bendrąją taisyklę PS turi būti **priimtos iki 2014 m. rugpjūčio mėn. pabaigos**.

Veiksmų programas valstybės narės turi pateikti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo PS pateikimo datos. Komisija per 3 mėnesius nuo VP pateikimo dienos turi pateikti savo pastabas ir priimti VP ne vėliau nei per 6 mėnesius nuo jų pateikimo dienos; taikoma sąlyga, kad valstybė narė atitinkamai atsižvelgė į Komisijos pastabas. Todėl pagal bendrąją taisyklę VP turi būti **priimtos ne vėliau kaip iki 2015 m. sausio mėn. pabaigos**.

Komisija toliau glaudžiai bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, siekdama užtikrinti, kad pagal dabartinės Komisijos įgaliojimus būtų priimta kuo daugiau PS ir VP, kad investicijas būtų galima greitai nukreipti.

DELEGUOTIEJI IR ĮGYVENDINIMO AKTAI

Lisabonos sutartimi buvo įvesta nauja sistema, pagal kurią Komisijai pavedamas įgaliojimų atlikti nežymius teisės aktų pakeitimus ribojimas, taikoma sąlyga, kad jie neturės įtakos pagrindiniams teisės aktams, kuriuos priėmė Parlamentas ir Taryba. Šie teisės aktai vadinami deleguotaisiais aktais ir įgyvendinimo aktais. Komisija planuoja viso sanglaudos politikos paketo įgaliojimus sugrupuoti į penkis deleguotuosius aktus ir tris iš jų paskelbti iki EP rinkiminės pertraukos pradžios (kovo 14 d., remiantis atitinkama tarpinstitucine sutartimi). Vienas iš šių deleguotųjų aktų yra Europos elgesio kodeksas.

„Europos elgesio kodeksas – sustiprintas partnerių požiūris į planavimą bei išlaidas“

Šiuo kodeksu nustatytas bendrasis standartų rinkinys, siekiant pagerinti konsultacijas, dalyvavimą ir diskusijas su partneriais planuojant, įgyvendinant, prižiūrint ir vertinant Europos struktūrinių ir investicinių fondų lėšomis finansuojamus projektus.

Valstybės narės turi stiprinti bendradarbiavimą tarp savo valdžios institucijų, atsakingų už ESI fondų lėšų leidimą, ir projektų partnerių, pvz., regioninių, vietos, miestų ir kitų valdžios institucijų, profesinių sąjungų, darbdavių, NVO ir institucijų, atsakingų už socialinės integracijos, moterų ir vyrų lygybės bei nediskriminavimo skatinimą.

Visos valstybės narės, baigdamos rengti 2014-2020 m. finansavimo programas, kurias teiks Komisijai, privalo laikytis šių taisyklių.

Elgesio kodeksas įsigalioja, jei Taryba ir EP per du mėnesius nuo tos dienos, kai jį priėmė Europos Komisija (sausio 7 d.), nepateikia jokių prieštaravimų.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_lt.cfm

► ILGALAIKIAI IR KAUPIAMIEJI SANGLAUDOS POLITIKOS LAIMĖJIMAI

LAIKOTARPIO NUO 1989 M. IKI ŠIANDIENOS VERTINIMAS

Planuodama naują sanglaudos politikos programavimo laikotarpį Komisija nusprendė apžvelgti ilgalaikius sanglaudos politikos laimėjimus.

Neseniai atliktame eksperimentiniame vertinime siekiama įvertinti ilgalaikius ir kaupiamuosius sanglaudos politikos programų laimėjimus 15-oje ES regionų nuo 1989 m. iki šiandienos. Taip pat pateikiama rekomendacijų dėl pakeitimų ateityje, padėsiančių sustiprinti šią politikos kryptį 2014-2020 m. laikotarpiu.

Vertinimą atliko Europos politikos mokslinių tyrimų centras (EPMTC) ir Londono ekonomikos mokykla. Jie parengė galutinę ataskaitą ir išsamias atvejų tyrimų ataskaitas, skirtas kiekvienam nagrinėtam regionui, jos paskelbtos interneto svetainėje „Inforegio“.

Pagrindinės išvados

- Vadovaujantis tuo metu paplitusiomis prielaidomis, dauguma pirmųjų programų strategijų mažiau išsivysčiusiuose regionuose daugiausia buvo skirtos infrastruktūros kūrimui, tikintis, kad tai paskatins augimą. Daugeliu atvejų pasiekta didelės pažangos; bet yra pavyzdžių, kai buvo sukurta perteklinių pajėgumų ir nepakankamai dėmesio skirta ilgalaikiai priežiūrai. Vėliau, nuo 2000 m., didesnio pripažinimo sulaukė poreikis investuoti į žmogiškąjį kapitalą, inovacijas ir privatųjį sektorių.
- Turizmas buvo dominuojanti sritis daugelyje strategijų. Investicijos į infrastruktūrą padėjo tokiems regionams pagerinti savo turizmo statistiką. Bet vertinime prieinama prie išvados, kad turizmo paprastai nepakanka tikintis didesnio augimo.

- Daug regionų investavo į socialinę sanglaudą, bet ilgalaikių tokių investicijų tvarumas nesant augimo yra abejotinas.
- Daugelis labiau išsivysčiusių regionų turėjo struktūrinio koregavimo problemų. Pirmaisiais metais keli iš jų ir toliau investavo į tradicines mažai įgūdžių reikalaujančio darbo įmones ir tik vėlesniais programavimo laikotarpiais pradėta investuoti į inovacijas bei švietimą. Struktūrinio koregavimo neįmanoma pasiekti per vieną programavimo laikotarpį.

Regionų poreikių tenkinimas ir problemų sprendimas laikui bėgant

Devintojo dešimtmečio pabaigoje pagrindiniai poreikiai buvo tokie: nepakankamas išsivystymas pagal visus ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius rodiklius; populiacijos negausumas arba periferiškumas; silpnas ekonomikos pagrindas dėl perėjimo iš centrinio planavimo ekonomikos arba susitelkimo į žemės ūkį ar tradicines pramonės šakas; erdvinės arba darbo rinkos pusiausvyros nebuvimo padariniai.

Laikui bėgant vieniems regionams pavyko įveikti pradinis iššūkius, o kitiems tai sekėsi sunkiau. Didžiausių laimėjimų pasiekta pagrindinių viešųjų paslaugų ir transporto infrastruktūroje bei būtinųjų viešųjų paslaugų teikimo srityse. Iš įvairių tipų problemų sunkiausiai šios politikos įgyvendinimui pasidavė žemas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros lygis privačiame sektoriuje.

Šiaurės Portugalijos gyvenamajame regione Vila d'Este ERPF finansavimas padėjo atlikti didelius renovavimo darbus. Konstrukciniai patobulinimai leido padidinti energijos vartojimo efektyvumą, o estetiškas atnaujinimas padarė šį rajoną patrauklesnį ir gyventojams, ir miesto svečiams.

VERTINTI REGIONAI

Mažiau išsivystę:

Saksonija-Anhaltas (DE);
Vakarų Graikija (EL); Galisija (ES);
Andalūzija (ES); Kampanija (IT);
Šiaurės Portugalija (PT)

Mažiau išsivystę 1989 m.,
bet labiau išsivystę dabar:

Airija; Šiaurė-Pa de Kalė (FR);
Bazilikata (IT); Burgenlandas (AT);
Algarvė (PT); Rytų Suomija (FI)

Labiau išsivystę:

Šiaurės Reinas-Vestfalija (DE);
Akvitanija (FR); Šiaurės Rytų
Anglija (UK)

Devintojo dešimtmečio pabaigoje kai kurie regionai nusprendė, kad pasiekiamumas ir ryšiai – tikrieji pamatiniai poreikiai, ir šios sritims buvo skiriamas atitinkamas prioritetas. Vis dėlto priimančiosios sprendimus buvo nepakankamai įvertinta regionų gamybos struktūros keitimo svarba.

Mažiau išsivystę regionai dažnai turėjo plataus masto strategijas, kuriose daugiausia dėmesio buvo skiriama infrastruktūrai, investicijoms į žmogiškąjį kapitalą ir verslumui. Tai tęsėsi visą tiriamąjį laikotarpį, bet nuo 2000-2006 m. didesnis dėmesys buvo skiriamas konkurencingumui ir moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms.

Labiau išsivystę regionai diversifikavo verslumo skatinimui skirtas strategijas remdami ir pasiūlos, ir paklausos puses, derindami priemones, skirtas klasteriams, naujoms įmonėms ir individualiosioms įmonėms remti, bei pamažu didindami dėmesį moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms.

Už programas atsakingų institucijų gebėjimas nustatyti realistiškus tikslus ir reikiamu laiku identifikuoti įgyvendinimo kelius taip pat gali tobulėti. Apskritai buvo sunku įvertinti tikslus, nes trūko žinių apie faktinius programos veiksmų laimėjimus ankstesniais laikotarpiais, stebėjimo sistemų teikiama informacija buvo nevienodos kokybės ir stigo išsamių baigiamųjų vertinimų.

Sanglaudos politikos laimėjimai

Efektyvumas buvo didesnis įgyvendinant didelės apimties fizinės infrastruktūros projektus, gerinant aplinkos kokybę bei remiant vietinę verslo ir inovacijų infrastruktūrą. Regionams kilo sunkumų atliekant struktūrinę koregavimą, remiant verslą ir skatinant inovacijų ir bendruomenių plėtrą. Bet politika buvo naudinga tenkinant regionų poreikius ilguoju laikotarpiu.

Spręsti visą pluoštą raidos iššūkių 15 regionų pavyko nevienodai sėkmingai, iš dalies tai turbūt yra natūralus ribotos programų apimties ir sunkumų dirbant visose probleminėse srityse padarinys. Bet tai kelia klausimų apie galimybę pildyti programas ir jų suderinamumą su platesnėmis nacionalinėmis viešosiomis politikomis.

Sanglaudos politika visais atžvilgiais padėjo lengviau įgyvendinti pertvarką [Airijoje](#). Pozityvi ekonomikos pertvarka buvo susijusi su šalies ekonomikos integracija į platesnes pasaulines rinkas. Tai galėjo turėti įtakos įgyvendintų patobulinimų patvarumui, atsižvelgiant į šalies integraciją globaliuose ekonomikos tinkluose, paveiktuose ekonominės krizės, ir į jos pačios patiriamus ekonominius sunkumus.

Kitoje regionų grupėje, kurią sudaro [Algarvė](#), [Andalūzija](#) ir [Galisija](#), sanglaudos politika padėjo transformuoti regionines ekonomikas. Šį laimėjimą rodo BVP konvergencija su likusia ES ir geresni darbo rinkos rodikliai, bet atrodo, kad tai neturi tvaraus poveikio regionų ilgalaikėms plėtros perspektyvoms ir

„Aerópolis“, aviacijos ir kosmoso technologijų parkas ir inovacijų bei verslo plėtros skatinimo programos dalis, Andalūzija, Ispanija.

Jonų kanalų biotechnologijos centras, Pasienio regionas, Airija.

atsparumui. Šiuose regionuose politika padėjo įgyvendinti stambius regioninės infrastruktūros ir viešųjų paslaugų teikimo patobulinimus. Bet ekonomikos pertvarka didele dalimi buvo grindžiama turizmu ir paslaugomis, laimėjimai produktyvumo ir didelės pridėtinės vertės klasteriuose apsiribojo regioninių ekonomikų segmentais, atsakingais už palyginti mažą regionų bendrosios pridėtinės vertės (BPV) ir užimtumo dalį.

Daugelyje regionų – [Akvitanijoje](#), [Bazilikatoje](#), [Kampanijoje](#), [Vakarų Graikijoje](#), [Šiaurės Portugalijoje](#) ir [Saksonijoje-Anhalte](#) – politika padėjo pasiekti permainų konkrečiose srityse, bet neturėjo pastebimo platesnio poveikio augimui ir užimtumui (išskyrus Bazilikatą), daug svarbių poreikių lieka nepatenkinti.

Likusiuose regionuose – [Burgenlande](#), [Šiaurės Reine-Vestfalijoje](#), [Šiaurės Rytų Anglijoje](#), [Rytų Suomijoje](#) ir [Šiaurėje-Pa de Kalė](#) – politika turėjo teigiamą įtakos platesniems plėtros veiksniams paremdama permainas konkrečiose srityse, bet negalėjo (dėl riboto intervencijos masto) pastebimai išspręsti regionų problemų bei nelėmė platesnės jų ekonomikų pertvarkos.

Įtaka būsimai politikai

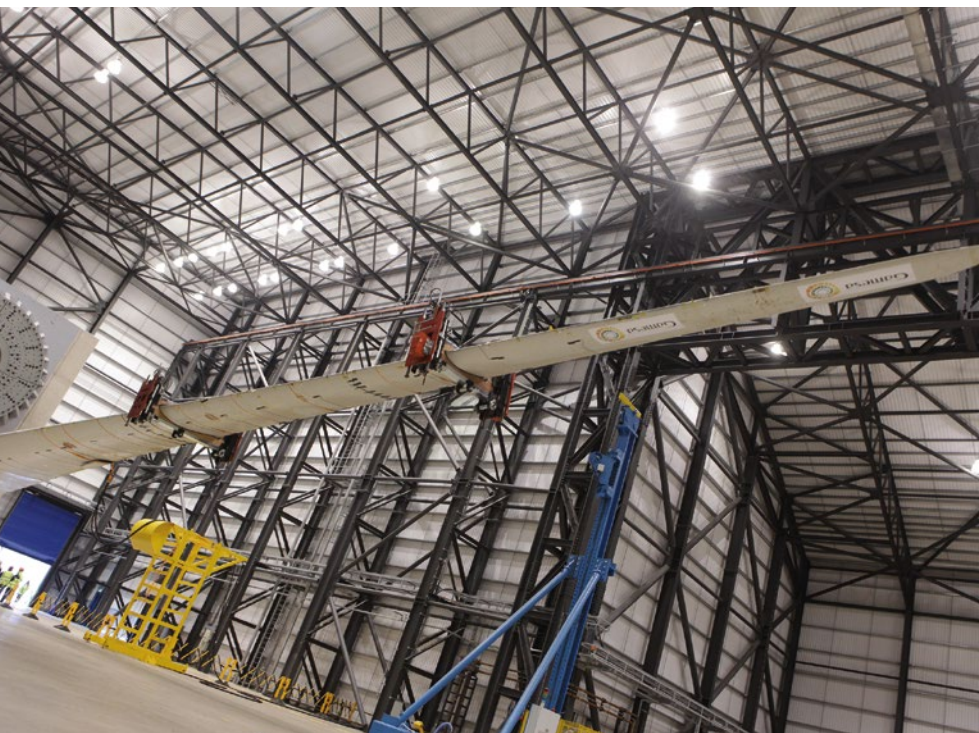
Tyrimas pateikia aiškių duomenų, remiančių sanglaudos politikos kryptį 2014–2020 metais, ypač kalbant apie sąlygas, naują orientaciją į rezultatus ir paramą gebėjimų stiprinimui. Tai sritys, kuriose tyrimo išvados rodo, kad viena po kitos įgyvendintos programos nebuvo tobulos.

Programos kūrimas

Visuose atvejų tyrimuose akcentuojama, kaip svarbu kurti strategiją, įtraukti regionų poreikių ir iššūkių analizę, turėti ateities viziją ir parengti daugiamečių plėtros planą su aiškiais tikslais, kuriems pritaria visi svarbūs partneriai. Konkrečios pamokos:

- ▶ [Mąstymo scenarijų įvedimas](#) – regionai turi investuoti į strateginį planavimą ir vykdyti dabartinių ir būsimų regiono poreikių tyrimus siekdami identifikuoti potencialias galimybes, kurias galima įgyvendinti naudojantis tiksline parama.
- ▶ [Nenumatytų atvejų planų įtraukimas](#) – strategijos turi būti lanksčios, kad būtų galima atsižvelgti į poreikių pokyčius dėl išorinių poveikių arba nenumatytų galimybių.
- ▶ [Ilgalais požūris į konkurencumą siekiant užtikrinti atsparumą](#) – daugeliui regionų labai svarbi parama ekonominio pagrindo pertvarkai, kad jis taptų atsparesnis ekonominiams smūgiams. Infrastruktūros vis dar gali reikėti, o parama turizmui buvo naudinga vidutinės trukmės laikotarpio išeitis

Vėjo turbinų menčių bandymo įmonė, Šiaurės Rytų Anglija, JK.

Projektas „Menas ant kėdžių“, „RegioStars 2014“ finalininkas, Šiaurės Portugalija.

atsiliekantiems regionams, bet daugiau dėmesio reikia skirti projektams, skatinantiems verslumą ir inovacijas.

- ▶ **Realistiškas planavimas** – regionai turi realiai įvertinti projektų trukmę ir pripažinti, kad permainos gali trukti ilgiau nei vienas programos ciklas (tai lemia tęstinumo poreikį), taigi jos turėtų atsakyti nepagrįstų ambicijų dėl to, ką galima pasiekti vienoje programoje, ypač naudojantis ribotais ištekliais.
- ▶ **Planavimas susipažinus su kitomis regione vykdomomis investicijų programomis.**

Strateginis planavimas

Regioninės valdžios institucijos ir valstybės narės turi investuoti į strategijos kūrimo gebėjimų stiprinimą, kad už programą atsakingos institucijos galėtų:

- ▶ mąstyti toli į priekį;
- ▶ skelbti strategines galimybes ir atvirai jas aptarti su suinteresuotosiomis šalimis;
- ▶ pripažinti, kad politikos pastangos turi būti ilgalaikės, ir taip įtraukti sanglaudos politikos planavimą septyneriems metams į platesnes regionines strategijas;
- ▶ suprasti, kad sąlygos ir poreikiai regione gali staiga pakisti, dėl to turės atitinkamai keistis ir programos;
- ▶ užfiksuoti skirtingus ekonominės plėtros aspektus bendraudamos su kitomis politikos sritimis ir išlaidų programomis.

Orientacija į rezultatus

Įvairiais programos laikotarpiais programos dažnai buvo „surenkamos“ kaip priemonės, turinčios pritraukti finansavimą konkreitiems projektams arba projektų tipams. Dažnai jos buvo tik apytiksliai susijusios su augimo arba regioninės konvergencijos vizija arba nepajėgė aiškiai nurodyti, kaip tikslai bus pasiekiami. Akivaizdu, jog reikia orientacijos į tikslus, siekiant nustatyti įsikišimo logiką atsižvelgiant į rezultatus. Bet dar labiau reikia įtraukti juos į plėtros modelį, parodant, kad suprantama, kaip veikia regiono ekonomika ir kaip ES finansuojamos intervencijos dera su plėtros modeliais, tendencijomis ir veiksniais.

Siekdami patobulinti programų orientaciją į rezultatus, regionai turi kurti programavimo metodus, aiškiai paremtus pamatinėmis plėtros teorijomis. Tam reikia naujo mąstymo apie politiką būdo. Baigiamasis vertinimas turi tapti įprasta už programą atsakingų institucijų veikla, papildančia Komisijos atliekamą darbą. Be to, atliekant vertinimus daugiau dėmesio reikia skirti ne finansiniams ir procedūriniais aspektams, o efektyvumui ir poveikiui.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#15

▶ EUROPOS TERITORINIS BENDRADARBIAVIMAS

▶ MINŲ LAUKAI KROATIJOS PASIENYJE IŠMINUOTI PADEDANT ES FONDAMS

Bendra vertė:
3 530 000 EUR
ES įnašas:
3 000 000 EUR

Sausumos minos, užkastos Kroatijos ir Vengrijos pasienyje vykstant konfliktui buvusioje Jugoslavijoje paskutinį praėjusio amžiaus dešimtmetį, buvo pašalintos vykdant ES finansuojamą projektą. Šis projektas ne tik apsaugos vietas gyventojus, bet ir nuties kelią įvairiems tarpvalstybiniams projektams „Natura 2000“ saugomose gamtos teritorijose bei paskatins darnų turizmą.

2011 m. pradžioje Vengrija aptiko anksčiau nežinomus minų laukus pasienyje su Kroatija – Osjecko-Baranjska srityje Kroatijoje ir Baranya srityje Vengrijoje. Šios užminuotos teritorijos – tai paskutinį praėjusio amžiaus dešimtmetį šiame regione vykusio konflikto aidas; Vengrija, kaip reikalaujama pagal Otavos konvenciją dėl priešpėstinių minų, aptvėrė įtariamą pavojingą zoną pietiniame savo pasienyje ir paskelbė apie pavojų.

2011 m. rugsėjį buvo pradėtas vykdyti ES fondų remiamas Kroatijos ir Vengrijos projektas siekiant ištirti ir išvalyti pavojingus minų laukus. Kaip numatyta ES direktyvoje dėl natūralių buveinių, projektas apėmė ir aplinkos tvarkymo darbus šioje teritorijoje.

24 mėnesius trukęs išminavimo projektas buvo didžiausia Vengrijos-Kroatijos pasirengimo narystei pagalbos priemonė (IPA) 2007-2013 m. tarpvalstybinio bendradarbiavimo projekte, jai buvo skirtas 3 milijonų eurų ES finansavimas.

Šis projektas papildė kitas programos investicijas aplinkosaugos ir darnaus turizmo srityje.

Vykdamas projektą buvo atliekami tyrimai siekiant aptikti minas ir nustatyti prioritetinę išminavimo eigą. Vengrijos pusėje buvo išvalytas ar kitaip saugiu paskelbtas 1 km² plotas, o Kroatijos pusėje buvo išvalyta 1,5 km² dydžio teritorija.

Pasienio teritorijos išminavimas buvo būtina sąlyga siekiant vykdyti įvairius tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektus, susijusius su „Natura 2000“ saugoma teritorija.

Išvalius teritoriją, darbai tęsiasi siekiant paskatinti darnų turizmą šioje teritorijoje – kuriami teminiai kultūrinio paveldo maršrutai ir puoselėjamas dviračių turizmas, skirtas istorinėms regiono ypatybėms.

Saugomos teritorijos Dravos ir Dunojaus nacionaliniame parke išsaugojimas dabar gali būti vykdomas be jokio pavojaus nacionalinio parko lankytojams. Be to, lengviau prižiūrėti pylimus ir kovoti su potvyniais pasienio srityje. O žemdirbiams buvo gražintos dirbamos žemės.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

www.hu-hr-ipa.com/en/funded-project/46

▶ RUMUNIJA

▶ VIDURIO RUMUNIJOJE SUSTIPRINTOS SKUBIOSIOS PAGALBOS TARNYBOS

Skubiosios pagalbos tarnybos vidurio Rumunijoje buvo paremtos investuojant į įrangą ir mokymus; dalį lėšų skyrė Europos regioninės plėtros fondas (ERPF). Įsigijus naujų specializuotų transporto priemonių, regiono skubiosios pagalbos tarnybos gali kur kas greičiau reaguoti į kvietimus.

Vykdamas skubiosios pagalbos tarnybų rėmimo projektą Rumunijos Centru regione buvo įsigyta 40 naujų transporto priemonių, įskaitant 24 mobiliosios skubiosios pagalbos transporto priemones, kuriose sumontuotos pirmosios pagalbos, gaisro gesinimo ir gelbėjimo priemonės. Tarp naujų transporto priemonių taip pat yra gaisro gesinimo mašinos ir transporto priemonės su specialia pjaustymo įranga, padedančia išlaisvinti žmones iš avarijas patyrusių automobilių.

Be to, trys įsigytos transporto priemonės bus naudojamos atliekant tyrimus, susijusius su branduoliniais, biologiniais, cheminiais ir radiologiniais incidentais; jose taip pat sumontuota speciali vadovavimo ir valdymo centro įranga, jei kiltų didelių incidentų.

ERPF fondo remiamas investicijų paketas yra dalis Rumunijos nacionalinės strategijos, kuria siekiama pagerinti kritinių situacijų valdymą ir tobulinti skubiosios medicinos pagalbos teikimą visoje šalyje. Iš viso mobiliųjų skubios pagalbos padalinių skaičius išaugo nuo 87 iki 127. Pagal planą buvo įsteigti aštuoni regioniniai vadovavimo ir valdymo centrai, koordinuosiantys veiksmus nelaimių ir avarijų atveju, o mokymų programoje dalyvavo 647 asmenys.

Investicijų programa padėjo sumažinti vidutinį mobiliųjų skubios pagalbos padalinių reagavimo laiką nuo 48 minučių iki 27 minučių kaimo vietovėse ir nuo 25 minučių iki 13 minučių miestų teritorijose. Dabar skubios pagalbos tarnybos yra geriau pasiruošusios pasiekti atokias kalnų vietoves žiemą – anksčiau ši užduotis buvo ypač kebli.

„40 naujų skubios pagalbos transporto priemonių, kurias įsigijo Centru regionas, pastebimai pagerino galimybes reaguoti į kritines situacijas, – sakė Simon Crețu, Centru regioninės plėtros agentūros generalinis direktorius. – Pažangi specialioji įranga ir kvalifikuotų specialistų komandų darbas sumažino reagavimo laiką – kraštutiniais atvejais tai padėjo gelbėti gyvybes.“

Bendra vertė:
8 600 000 EUR
ES įnašas:
6 140 000 EUR

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

www.regio-adrcentru.ro/Detaliiu.aspx?t=COMComunicate&eID=1154

Stambus svarbiausio Kipro uosto Limasolyje modernizavimas pavers jį prieinamu didesniams laivų skaičiui, įskaitant paskutinės kartos ypač didelius konteinerinius laivus (ULCS), ir padidins konteinerių krovos galimybes.

Limasolis yra vienas judriausių uostų Viduržemio jūroje, o jame atlikti stambūs plėtros ir gilinimo darbai leis priimti didesnius naujos kartos keleivinius ir krovinius laivus.

Naujasis Lemeso – kaip dar vadinamas Limasolis – uostas naudojamas nuo 1974 m. Jis buvo pastatytas siekiant perkelti veiklą iš senojo uosto (kurį dabar daugiausia naudoja žvejų laivai) ir yra pagrindinis Kipro uostas nuo tada, kai Kipro Respublikos vyriausybė neteko Famagustos uosto, esančio rytinėje šalies pusėje, kontrolės.

Jam tenka du trečdaliai viso vietinio ir tranzitinio konteinerių srauto bei visas grūdų importo kiekis. Šiuo metu uostas aptarnauja daugiau nei 90% šalies keleivių srauto.

Vykdamas dviejų etapų projektą, uostas buvo pagilintas iki 16 metrų vakariniame baseine (anksčiau gylis čia siekė nuo 11 m iki 14 m) ir iki 17 metrų uosto įplaukos kanale bei manevravimo zonoje. Iš kitų atliktų darbų galima paminėti esamų uosto krantinių ir dalies molų sutvirtinimą.

Antrojo projekto etapo statybos darbai prasidėjo 2013 m. pradžioje ir apima esamų krantinės sienų pailginimą 500 metrų (visas dabartinis ilgis siekia 770 m) vakariniame uosto baseine. Antrojo etapo pabaiga numatyta 2015 m. vasarą.

Kitas susijęs projektas skirtas naujo keleivių terminalo statybai. Kartu šie projektai gerokai padidins svarbiausio Kipro uosto galimybes. Jis taps dideliu keleivinių ir krovinių laivų centru. Uostas taip pat siekia tapti svarbiu žaidėju perkrovimo rinkoje. Konteinerių krovos pajėgumai išaugs nuo 643 000 TEU per metus iki daugiau nei milijono TEU (TEU – konteinerių tūrio matavimo vienetas, kuris reiškia „dvidešimties pėdų vieneto ekvivalentą“).

Remiantis uosto plėtra, pradėtas didelis kelių tiesimo projektas, kuris pagerins jungtis tarp Limasolio uosto ir šalies greitkelių tinklo. Visa projekto, sujungiančio naująjį uostą su greitkeliais iš Limasolio į Pafosą, investicijų suma siekia 126 milijonus eurų, iš kurių ES sanglaudos fondo indėlis yra 90 milijonų eurų. Be to, projektas sumažins perkrovas ir taršą uosto rajone.

Tikimasi, kad modernizavus šalies pagrindinį uostą ir jo prieigą, Limasolis taps ypač efektyviu, technologiškai pažangiu ir konkurencingu uostu, o tai padės jam užimti lyderio pozicijas rytinėje Viduržemio jūros dalyje aptarnaujant Kipro prekybą, tranzitinę prekybą ir kruizinius laivus. Be to, jis leis lengviau pasiekti ES ir kitas rinkas bei sukurs investavimo ir prekybos galimybių.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS
www.cpa.gov.cy

▶ PRANCŪZIJA

▶ ROBOTIZUOTOS CHIRURGIJOS ĮMONĖ PLEČIA VERSLĄ

Prancūzijos medicinos technologijų MVĮ, sulaukusi bendrų investicijų pagal Langedoko-Rusijono JEREMIE iniciatyvą, skina vieną tarptautinę pergalę po kitos ir neseniai buvo įtraukta į Paryžiaus „EuroNext“ vertybinių popierių biržą.

Monpeljė veikianti įmonė „Medtech SAS“ buvo įkurta 2002 m. siekiant kurti robotus, galinčius padėti chirurgams atliekant sudėtingas ir didelio tikslumo reikalaujančias operacijas. Pirmasis įmonės sukurtas robotas BRIGIT™ buvo skirtas ortopedinei chirurgijai, 2006 m. jis buvo parduotas „Zimmer Inc.“ – pasaulio ortopedinės chirurgijos lyderei.

Tada „Medtech“ sukūrė ROSA™ – naujos kartos lazerinę chirurgijos roboto ranką, skirtą neurochirurgijos procedūroms. Šis prietaisas padeda neurochirurgams atlikti sudėtingas smegenų operacijas. 2009 m. ROSA™ gavo CE ženklą ir leidimą platinti Europoje, taip pat JAV Maisto ir vaistų administracijos (FDA) leidimą bei Kanados sveikatos apsaugos ministerijos patvirtinimą. Dabar šį prietaisą naudoja garsiausi chirurgai

Bendra vertė:
22 000 000 EUR
ES įnašas:
4 500 000 EUR

įvairiose Europos, Šiaurės Amerikos ir Azijos ligoninėse. Šiuo metu įmonė kuria naują tokio paties išskirtinio tikslumo ROSA™ versiją, padėsiančią atliekant stuburo operacijas.

„Medtech SAS“ šiuo metu turi 20 darbuotojų Monpeljė, yra įsteigusi biurus Niujorke ir Kanadoje, valdo pasaulinį platintojų tinklą ir parduoda savo gaminius maždaug trisdešimtyje valstybių.

Siekdama paramos augimui, 2012 m. pabaigoje „Medtech“ užsitikrino 4,5 milijono eurų finansavimą iš konsorciumo, kurį sudaro „Soridec, SAS“, „JEREMIE LR“ ir „Midi-Capital“. Įmonė toliau ambicingai auga ir 2014 m. siekia padidinti pardavimo pajamas 50% iki 3 milijonų eurų. 2013 m. lapkritį įmonė pritraukė dar 20 milijonų eurų pasiūlydama savo akcijas (PVAP) Paryžiaus „EnterNext“ vertybinių popierių biržoje – tai „NYSE Euronext“ filialas, įkurtas MVĮ rinkai remti ir skatinti. Papildomos lėšos leis lengviau plėstis įvairiose rinkose sutelkiant dėmesį į tokias šalis kaip Italija, Ispanija, Vokietija ir JAV.

JEREMIE

JEREMIE – Jungtiniai Europos išteklių labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms – tai Europos Komisijos iniciatyva, sukurta kartu su Europos investicijų fondu (EIF). Ji skatina finansų inžinerijos priemonių naudojimą siekiant padidinti galimybes finansuoti MVĮ per struktūrinius fondus. 30 milijonų eurų vertės Langedoko-Rusijono JEREMIE investicinę bendrovę kartu finansuoja ERPF (15 milijonų eurų) ir Langedoko-Rusijono regiono taryba (15 milijonų eurų); Prancūzijos valstybė veikia kaip vadovaujanti institucija, o EIF yra atsakingas už valdymą. Jos paskirtis yra remti finansavimą trimis finansinėmis priemonėmis: a) rizikos pasidailijimo paskolų priemonė novatoriškoms naujoms įmonėms; b) bendrojo investavimo priemonė, skirta didelį augimo potencialą turinčioms MVĮ; c) portfelio garantijos priemonė, skirta MVĮ konkurencingumui didinti.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://medtech.fr/en/home>

DARBOTVARKĖ

2014 M. KOVO 31 D.

_Briuselis (BE)

„RegioStars“

2014 M. RUGSĖJO 8-9 D.

_Briuselis (BE)

6-asis sanglaudos forumas

2014 M. RUGSĖJO 30 D.
IR SPALIO 1 D.

_Briuselis (BE)

Atokiausių regionų forumas
(RUP forumas)

2014 M. SPALIO 6-9 D.

_Briuselis (BE)

„Open Days“

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti „Inforegio“ svetainės darbotvarkės skyriuje:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_lt.cfm

LIKITE PRISIJUNGE

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Regioninės ir miestų politikos GD bendradarbiavimo platforma

 www.flickr.com/euregional

 Registruokitės ir gaukite REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/@JHahnEU

Leidinių biuras

Europos Komisija, Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas Ryšių – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Briuselis
E. paštas: regio-panorama@ec.europa.eu
Tinklaviėtė: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_lt.cfm

